

os Bastilijos

geležinėmis durimis, apštantavo geležinėmis štanomis, aptvėrė storomis mūrinėmis sienomis, kad atskirt nuo kovojančios proletariato armijos, bet persilpnos jų durys, langų štangos, perplonos mūrinės sienos. Prieš kovojantį proletariataus visos priemonės — niekis. Aš — vienas iš tų noriu į jus, draugai, tarti kelis žodžius, apie kankinimus, visus žiaurumus, socialdemokratų rolę šiuose kankinimuose ir apie mūsų gyvenimą šiame lietuviškos bastilijos urve.

Valstiečiai — liaudininkai, gavę iš kademų malonės porą ministerių portfelių, nori parodyti ištikimybę savo ponams — kademams. Vidaus reikalų ministeris — liaudininkas Žalkauskas, tur but ne be visos partijos leidimo, būk ištikimai saugodamas įstatymus, iškėlė obalsį: "Likviduoti komunistų judėjimą Lietuvoje". Iš vienos pusės šis obalsis iškėlė liaudininkai norėdami parodyti savo ištikimybę lietuviškajai buržuazijai, iš kitos pusės, jie šį obalsį iškėlė išgąsdinti sukilimų Vokietijoje, Krokuvoj ir kt. Šis obalsis sekdamas žvalgyba, kurios viršunė dabar stovi bedievis Žalkauskas, palaimintas buržuazijoje, pastaruoju laiku vėl visu žiaurumu puolė darbininkus, revoliucioniškesnius valstiečius, studentus ir net gimnazijų mokinius. Šių areštų, mušimų ir kankinimų vilnis palietė visą Lietuvą. Vėl ne vienas revoliucinis elementas turėjo progos įsitikinti kad lietuviška žvalgyba, nori persikrikštijusi krikščioniškus argumentus.

Sie visi areštai, lydimi viduramžio inkvizicijomis, vyksta ne be palaiminimo Lietuvos socialdemokratų partijos. Štai jų organas "Socialdemokratas" rašo, kad Lietuvoje areštai, reakcija siaučia, puolama dirbinių organizacijos, profesinės sąjungos, jų darbuotojai areštuojami ir tt. Bet, girdi, čia kalti komunistai: jie savo taktika verčia žvalgybą areštuoti, mušti, kankinti... Iš to reikia daryti logingą išvadą: jei nebūtų nenaudėlių komunistų, tai mūsų svėtoje tėvynėje Lietuvoje būtų dangiška ramybė, tikras rojus. Bet tie komunistai su savo neramia taktika neduoda mums ramybės.

Tokioje kryptyje kalba ir rašo mūsų socialdemokratai. Praktikoje jie eina dar toliau. Štai vienas kitas faktas:

Darbininkų politikos kaliniai iš savo tarpo išmetė provokatorius — šnipus. Šiuos išmestuolius iš darbininkų tarpo provokatorius organizuoja mūsų socialdemokratai. Jais taipgi rūpinasi ir žvalgyba. Tik čia socialdemokratai pralenkė žvalgybą. Jie sudarė kokią tai komitetą šioms provokatoriams šelpti ir drįsta lysti darbininkams į akis, prašydami paskutinįs jų skatikus delei darbininkų atmatų. O gal socialdemokratai pasiaiškins, kad šie provokatoriai grįžta prie darbininkų judėjimo, atitaiso savo klaidas, arba gal jie visai nėra provokatoriai? Štai porą faktų, kurie aiškiai parodo, kas jie per žmonės, ir kuriuos (tuos faktus) žino ir labai gerai — patys socialdemokratai:

Spalį iš 10 į 11 d. nak-

da areštuoja studentą T. Stoną. Žvalgyba nesuranda kaltinimų. Tada kreipiasi į F. Petravičių, vieną iš šių provokatorių, socialdemokratų šelpiamų, kur's duoda kokius tik žvalgyba nori, prirodymus. Tą pat spalį 11 d. žvalgybą areštuoja kitą studentą — P. Gloverką, manydami surasiu pas jį ką nors konpromituojančio. Bet nieko nerasta. Laikyti kalėjime be pagrindo kaip ir nesmagu. Tada kitas tų provokatorių — Antanas Vencius liūdijs,

Spaskoe vartai iš Raudonojo Plečiaus į Kremliną.

kad P. Gloverkas kada tai buvo Komunistų Partijos vieno parajonio komiteto pirmininkas. Liūdininkas yra. Žvalgyba turi pagrindo laikyti kalėjime ir laiko iki šiam laikui. Tos visos provokatorių grupės vadas ir iniciatorius Bernotas (dabar per žvalgybos protekciją paleistas iš kalėjimo, nors dar turėjo sėdėti daugiau du metu), rašydamas "Naujienose" apie komunistų sukybes, apgaudinėjimus, kraugeriskumą ir visas kitas baisenybes, užbaigė jį garsiai šaukdamas, kad ir jis su Lietuvos Socialdemokratų Partija (mano pabraukta St.) Kitam gi slap-tam laiške tasai pats socialdemokratas Bernotas prašydamas žvalgybos viršininko (dabar kriminalinio skyriaus B.) Racio, kad padėtų jam išeiti iš kalėjimo, aiškiai prizada išėjės iš kalėjimo dirbti sulig jo (žvalgybos viršininko) nurodymu. Reiskia, tuo pačiu laiku gal buti ir žymus socialdemokratas ir žymus žvalgybininkas. Ir šiuos žmones remia, šelpia ir skaito savaisiais LS-DP. Po šio viso argi dar reikia abejoti apie LS-DP rolę šioje garbingoje reakcionierių — budelių seimynėlėje? Ir šie žmonės dar gali rekti, kad Lietuvoje reakcija, areštai ir tt.? Argi reikia didesnio jezuitiško veidmainavimo?

Šis pats socialdemokratas ir drauge provokatorius — žvalgybininkas Bernotas tose pat "Naujienose" rašo, kad girdi, žvalgyba visiškai nemasa, kad bolševikai tik prasimano su tikslu šmeižti Lietuvą ir tt. Aš esu tikras, kad jeigu Grigaitis, nors

būdamas socialpardavikas, važinėdamas Lietuvoje, būtų kalbėjęs nors su vienu buvusiu žvalgybos naguose, darbininku, ir prie to jis būtų nors šiek tiek doras žmogus, tai jokių būdu nebūtų spausdinęs savo redaguojamam laikrašty tokių melų.

Aš čia nekalbėsiu apie tuos laikus, kada pati žvalgyba prisipažįsta, jog mušė (tik socialdemokratas Bernotas sako, kad nemušė); aš paminėsiu paskutiniųjų dienų kelis faktus, man asmeniškai gerai žinomus, apie žvalgybos mušimus. Sakau tik pastarųjų dienų ir man asmeniškai žinomus. O kiek jų buvo pirmiau ir kiek

per riešą. Jį kankino tokiu būdu: deda tarpe pirštų patronus ir ėmę už galų lauzia pirštus. Jis pasakojo, kad tuo laiku vieną žvalgyboje, kaltinamą bolševiku, pakabinę per pažastes, mušė šautuvų "priklodais."

O gal Bernotas pasiskubins su komentarais, teisinančiais žvalgybą, nes "Naujienos", kaip ir visa socialdemokratiška spauda, laukia tokių šlamštų ir melų.

Tasai pats Bernotas užsimerkęs tvirtina, kad, girdi, Lietuvoje nors ir smarkiai teisia, bet... tik pagązdinimui, nes nuteistieji ilgaiems metams tuojaus išleidžiami iš kalėjimų. Taip, aš pilnai sutinku, kad išleidžiami iš kalėjimų neatsėdėję nuteistojai; bet išleidžiami lenkų agentai P.O.W. nariai, išleidžiami darbininkų klasės judosiai provokatoriai, kaip Minginas, Bernotas ir nors dar sėdi jų sėbrai Pečkys, Vencis, Petravičius ir kt., bet reikia laukti ir šiuos greitai išiesiant. Taip šiuos teisia tik pagązdinimui. Bet buržuazija teisia nepagązdinimui tikrus darbininkus — kovotojus. Aš žinau, kurie jau sėdi ka-

lėjime kelinti metai be jokio "pasigailėjimo". Aš žinau, kurie irgi be jokių "susimylėjimų" atsėdėjo nuteistą laiką.

Galima laukti iš Bernoto ir jo draugų, kad jie paaiškintų, jog ir pačiam kalėjime ne taip blogai, jog administracija labai mandagiai elgiasi ir tt. Ir nestebėtina jei jis su savo grupe tai darytų, nes jiems iš tiesų kalėjimas ne toks žiaurus. Jų maža grupė gyvena trečiame aukšte, užėmę atskirą koridorių. Ten oras daug geresnis. Kamerose sėdi po mažai žmonių, nors kitos kameros kimšte prikimštos. Be to, jų kameros išties d'ena atidarytos ir jie gali laisvai vaikščioti po visą kalėjimą. Juos remia LS-DP Partija ir žvalgyba. Taip gruodžio 11 d. vienas žvalgyboje kankinamas matęs kitame kambaryje, kaip žvalgybininkai ir vienas iš tos Bernoto grupės gėrė arbatą ir tyčiojosi iš mušamojo. Ir kalėjimo administracija, kurioje yra daug žvalgybos agentų žino, kaip su jais elgtis. Reikia žinoti koki tarp jų yra santikiai, kad šiuos provokatorius be sargybos leidžia į miestą. (Pabaiga kit. num.)

ŽINGSNIS PIRMYN

Kiek laiko atgal Anglijoj įvyko "revoliucija", sausa, be kraujo, bet didelė. Anglijos darbininkai padarė žingsnį pirmyn — didelį žingsnį. Charakteris revoliucijos tikrai angliškas, nieko nenūšovė, nepakorė ir niekam nenupiovė galvos. Vienok "revoliucija" buvo.

Po to, kaip nupiovė galvą karaliaus Karoliaus I 30 sausio, 1649 m., jie tarė, kad užmušinėt neapsimoka ir revoliucijas be kraujo. Geras dalykas, bet atsiekiamojo tikslo galas labai tolimas.

Karolis buvo konservatyvis. Jis buvo nutaręs nepasiduoti reikalavimams parlamento, kuris tuose laikuose buvo demokratiškas. Parlamentas reikalavo, kad karalius pasiduotų ir pildytų reikalavimus žmonių atstovų. Kada karalius nutartė, kad jo nusistatymai prieš parlamentą yra bespėkiai, jis sumanė išvaikyti parlamentą ir suaukti naują iš tokių žmonių, kurių reikalai maždaug būtų vienodi ir sutiktų su karaliaus valia. Kartą ryte, kada parlamentas svarstė valstybės reikalus, Karolius I apsiųvijo neprašytas į svetainę parlamento su buriu ginkluotų kareivijų. Tada parlamento nariai priėjo prie išvados, kad su Karoliu bus sunku sugyventi ir kad būtų daug geriau, kad jis būtų visai pašalintas. Susirinkę apsverstė Karoliaus likimą ir galop nutarė nuplaut jam galvą. Ir nupiovė.

Karolius I liko apkaltintas šalies išdaviku. Suauktas vyriausias teismas, susidedantis iš 135 narių ir nuteisė jį mirtimi. Oliver Cromwell, kuris pagelbėjo Karoliui numirti, atsistojo valdžios prieky. Sako, kad Cromwell antrą naktį po nužudymo Karoliaus slapta atėjo pas jo lavoną, ilgai stovėjo ir žiūrėjo į jį, paskui atsiduso ir pasakė: "Žvėriškas pasieligimas" ir nuėjo.

Anglija išbuvo 11 metų be karaliaus. Per tą laiką pergryveno daug revoliucijų ir karų, o vėliau 1660 metais monarchija vėl tapo atsteigta ir nuo to laiko Ang-

lija nepaliauja buvus monarchija iki šiai dienai.

Sukilimų Anglijoj yra buvę daug ir nesekmingi. Iš vienos pusės parlamentas supranta, kad savo šalies žmonės spēka negali priversti; iš antros pusės karalius supranta, kad nusileidimas prieš didžiumą parlamento labai geras dalykas del jo, tas jį apsaugoja nuo nukirtimo galvos ir dar ramiai sau tupi ant tro-

no užsiroplius. Anglijos darb. dar ne padarė paskutinį žingsnį, paimdami valdžią į savo rankas. Dar daug prisieis kovot, dar daug bus revoliucijų, kol atsieks galutiną tikslą — komunizmą; vienok mes sveikinam juos už padarytą vieną žingsnį pirmyn.

Nuo Red. — Neziurint, koki parlamentas turi spratingai, bet jis visada savo autoritetą, kaip spēką, pavartoja prieš "savo šalies žmones". O kuomet "tie žmonės" išeiina prieš grupelę kitų žmonių, imperialistų, parlamentas visada paturi imperialistų pusę ir leidžia valdžiai spēka priversti savo žmones "nusiraminti." O kad toliau tie žmonės nesijudintų, parlamentas išmeta jiem kaulą — vieną kitą reformą. Dabartinis parlamentas ir valdžia šiuo klausimu mažai kuo skirias nuo pirmesnių parlamentų ir valdžių.

"Laisvė", "Vilnis" ir "Darbininkų Balsas" yra vienatiniai lietuvių darbininkų laikraščiai. Juos turime skaityti, pliatinti ir visais galimais budais remti.

Dr. A. J. KARALIUS

Gdytojas ir Chirurgas
3303 So. Morgan St., Chicago.
—Telephone—
Boulevard 2160
—Valandos—
Nuo 9 iki 12 val. dienos
Nuo 2 iki 9 val. vakare

DR. S. BIEŽIS

Gdytojas ir Chirurgas.
X-Spinduliais.
2201 W. 22nd St., Chicago, Ill.
(kampas So. Leavitt St.)
Phone Canal 6222
Val.: nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 8 v.
Nedėldieniais: nuo 10 iki 12 diena
Rezidencija: 3114 W. 42nd St.
Phone Lafayette 4988

Dr. A. J. BERTAŠIUS

(BERTASH)
Gdytojas ir Chirurgas.
3464 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Ofiso valandos: 1 iki 3 ir 6 iki 8.
Nedėldieniais nuo 9 iki 11 ryte
Tel. Boulevard 5913.
Rezidencija: 3159 S. Union Ave.
Tel Yards 1699.

Dr. V. A. Šimkus

Val.: 10-12 ryte; 1-3 p. pietų;
6-9 vak. Nedėldieniais 10-12.
Telefonas Boul. 1401
Nakties tel. Canal 2118
3315 S. Halsted St., Chicago, Ill.

DR. A. MONTVID

Gdytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St., Chicago.
Valandos: 10-12 r. Ph. Central 8066
1824 WABANSIA AVE.
Val. 6-8 vak. Ph. Humboldt 1098
Rezidencijos Tel. Kedzie 7715

Dr. M. T. STRIKOL'IS

LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Val. 6 iki 8 vak.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Lafayette 0263

Dr. J. KULIS

Lietuvos Gdytojas
Telephone Yards 1532.
Valandos: 9 iki 12 A. M.
nuo 6 iki 9 P. M.
ir Chirurgas.
3259 So. Halsted St.,

Tel. Canal 2118

Dr. A. L. Yuška

Gdytojas ir Chirurgas
1900 So. Halsted St., Chicago.
Ofiso valandos: nuo 10 iki 12 d.
nuo 5 iki 7 vak.
Rezidencija: 4191 Archer Ave.
Valandos: 2 iki 4 po piet.
Tel. Lafayette 0098

Telefonas Boulevard 1939

Dr. S. A. Brenza

CHIRURGAS
Val.: 9 iki 12; 1 iki 3 diena.
ir 6:30 iki 9:30 vakare.
4608 S. Ashland Ave. Chicago.
(Netoli 46-tos gatvės)

Phone Boulevard 9693

Dr. A. A. ROTH

Gdytojas ir Chirurgas.
3335 So. Halsted Street,
Val. 10 iki 11 ryto; nuo 2 iki 3;
nuo 7 iki 8 vak.
Nedėldieniais nuo 10 iki 12.
Res. 4020 W. Jackson Blvd.
Tel. Van Buren 0294

Dr. Helen M. Wisnow

Lietuvė Dentistė
2137 South Cicero Avenue
(Arti Douglas Elevator)
Ant antrų lubų, room 5.
Tel. Cicero 5526.
Valandos: nuo 9 iki 12 ryte; nuo 1 iki 5 po piet; nuo 6 iki 9 vak.

Dr. M. ŽILVITIS

DENTISTAS
4193 Archer Ave.
Phone Lafayette 6061
Valandos: nuo 9 iki 9.
Septintadieniais: nuo 9 iki 12.

Dr. P. G. LUOMONS

Lietuvis Dantų Gdytojas
X-Spinduliais.
2201 W. 22nd & So. Leavitt Sts.
Tel. Canal 6222. Chicago, Ill.
Val.: 9-12 ryte; 1-5 po pietų;
6-9 vak. Ned. pagal sutartį.

Dr. C. K. ČERYS

(CHERRY)
Dentistas.
Perkėlė savo ofisą į naują vietą
4454 So. Western Avenue
(kamp. 45 St.) Chicago, Ill.
Tel. Lafayette 3415
Valandos: 3 po pietų iki 9 vak.
Subatoms: 9 ryto iki 9 vak.
Nedėlioms: 10 iki 12.

Dr. SERNER O. D.

Lietuvis Akių Daktaras.
3333 So. Halsted Street,
Chicago, Ill.
Val. nuo 3 iki 5 ir nuo 6 iki 9
Nedėliomis nuo 10 iki 1.

KORESPONDENCIJOS

DARB. IR "APŠVIE- TIEČIŲ" SUSIRINKI- MAS.

Pittston, Pa. — Vasario 17 d. čia buvo susirinkimas šios apielinkės darbiečių ir "apšvietiečių". Drg. V. Andriulis, kuris dabar čia lankosi su prakalbos atidare susirinkimui ir paaiškino, kad jis susaukęs draugus darbiečius ir apšvietiečius apkalbėti sekamus klausimus: Kaip padidinti ir pagerinti mūsų judėjimą šioje apielinkėje; kaip geriau darbuotis angliakasių unijoje ir kitose darbininkų organizacijose; ir pasitarti su apšvietiečiais. Jis kalbėjo apie tai ilgokai. Nurodinėjo, kad reikia daugiau veikti ir kaip galima padidinti veikimą.

Paskui nurodinėjo, kad apšvietiečiai, kuriems rūpi darbininkų judėjimas turės dėtis į ADPLS. Jų pranašystės apie centrismo pavojų AD Partijoj nuėjo niekais. Jų vilys sudaryti judėjimą irgi neišsipildė. Shanandoah'o kuopa tai permato ir dedasi į revoliucinį mūsų judėjimą.

Po juo kalbos sekė diskusijos. Iš "apšvietiečių" kalbėjo dd. Botyrius, P. Pacenka ir M. Pacenka. Jie darė darbiečiams tuos pačius užmetimus, kurie buvo daromi pirmiaus. Daugelis jų išsvajoti—nieko bendro neturintieji su tikrenybė. Bet kalbėjo visi rimtai, be ypatingų užsipuldinėjimų. Iš darbiečių kalbėjo dd. Bijunas, Milleris ir Andriulis.

Po ilgų diskusijų nutarta šaukti kitas panašus susirinkimas, kuriame tačiaus bus daugiausiai kalbama apie bendrą veikimą kai kuriais svarbiais klausimais. Nors apšvietiečiai spiriasi nūo dėjimosi prieš darbiečių, bet d. Botyrius pareišė, kad anksčiau ar vėliau reikės dėtis. Andriulis irgi sakė, kad apšvietiečiai turės dėtis, ypač šios apielinkės, nes jie pripažįsta Trečio Internacionalo autoritetą ir pritaria visam tarpautiniam komunistiniam judėjimui, kurio dalimi yra ADP.

Beje, užsiminus apie Baltrušaitį, d. P. Pacenka sakė, kad jis (J. B.) yra šašas ant apšvietiečių kuno. Juo greičiau jis pasitrauks nuo jų, tuo geriau. Matyt jie jau permato, kad p. J. B. nerūpi darbininkų judėjimas, bet tik savo biznis.

Drg. Bijunas atvežė "Vilnį", kur telpa d. Kapsuko straipsnis apie p. J. B. Kai kurie "apšvietiečiai" išpardžios nenorėjo tikėti, kad tai d. Kapsuko straipsnis, tai jie turėjo tikėti.

Rodos, kad šios apielinkės "apšvietiečiai" nestovės ilgai nuošaliai mūs. Ištikro ir nėra reikalo. Juk vieni jie nieko negali veikti; o susidėję sykiu su darbiečiais daug gero darbininkų judėjimui, šioje apielinkėje, padarytų.

Tą pačią dieną vakare Pittstono pietinėje dalyje (Sabostopol) buvo prakalbos. Kalbėjo d. V. Andriulis. Žmonių prisirinko nemažai. Veik pilna p. Gilio svetainė. Gauta rodos 7-8 nauji "Vilnies" skaitytojai. Parduota literatūros. Lešų padėgimui sumesta virš \$12. Abelnai prakalbos nusisekė gerai. Beje, vienas delegatas į angliakasių unijos konvenciją nesutiko su kalbėtojaus kai kuriais pa-

sakymais apie konvenciją, bet paskui pasirodė, kad jis buvo klaidingas. Kalbėtojas jam gerai išaiškino viską.

Už pasekmingumą šiuo prakalbų reikia ačiuoti d. Kuncavičiui. Jis daugiausia pasidarbavo. Jis parodė kitiems draugams, kad geras pasidarbavimas neša geras pasekmes.

Pirmininkas d. Bijunas. Drg. Sandargas užrašinėjo "Vilnį".

Tvarka prakalbose buvo gera. Pasirodo, kad ir šios vietos angliakasiai moka įvertinti sau naudingas prakalbas.

TEATRAS "BUOŽĖS" PAVYKO.

So. Boston, Mass. — Vasario 16 d., lietuvių salėje buvo perstatytas veikalas "Buožės", tragėdija trijuose veiksmuose iš revoliucijos laikų Lietuvoj. Vakara surengė ADPLS. 31 kp. Veikalas turi šokių tokių politinį pobūdį, kuris atvaizdina buožių siuntimą Lietuvoje ir darbininkų kovą.

Veikiantieji asmenys buvo: Vargmatis, kumetis—J.J. Peldžius; Julė juo dukte, revoliucionierė—M. Trumbaitė; Petras, jos sužadėtuš—A. P. Taraška; Rožytė, Julės gera draugė—A. Januševičiūtė; Rapolas, "kaimo kriaučius"—P. Kubiliunas; Brukevičius—stambaus ūkininko sunus—L. Žilaitis; Lionginas, buožių šnipas—A. Barčius; Stanis, lietuviškas karčiarninkas—M. Kazlauskas; Prszevliuckis, kariuomenės leitenantas—S. Zaviša; Skurukas, Liet. kar—S. Stakauskas; Gaidukas, Lietuvos kareivis—A. Stonis; Dirvelis, Lietuvos kareivis—A. Taraška; Purvinskas, dvaro užveizda—S. Zaviša; Danyzas, Gelazijų apskrities komisaras—M. Kazlauskas; Burbulis, ūkininkas—K. Bachunas; Lenkas, kareivis—A. Stonis; Vokietys, kareivis—S. Stakauskas; Vaikinas, K. Balčiunas; Režisierius ir mokytojas drg. M. Kazlauskas, kuris turi gana daug noro ir energijos dirbti scenoje. Suflerio "dziabą" turėjo drg. Marijona Bubliutė-Svedienė.

Bostonas jau vėl ant kojų, su gerais artistais. Šiame lošime pasirodė naujų draugų ir draugių, kurie turi didelius gabumus ir energijos dalyvauti lošime ir, teisingai pasakius, veikalas buvo suloštas devyndešimtu procentu gerai. Bravo, artistai!

Drg. L. Pruseika kalbėjo už "Vilnį" laike lošimo.

Antroje pertraukoje publika pamatė naują, kokį tai nematyta žmogų, salėje, bet tikrai nežinojo kas per vienas. Drg. Plepiui, vakaro pirmininkui, einant per salę, vienas žilas žmogus klausia, "kas per tas da vienas, lig butų drg. Pruseika". "Taip," atsako Plepys "Tai kodėl jus jo neperstatot pasakyti prakalbą?" Plepys atsako, "kad rytoj drg. Pruseika čia kalbės ir galėsitė jį girdėti." Bet senelis nepalaidžia: duok Pruseiką ir viskas. Besiginčiant ir kiti atkreipė atydą ir visi sušuko: "Norime Pruseikos, Pruseikos"! Noras buvo išpildytas ir drg. Pruseika kalbėjo apie "Vilnį". Gauta keletas naujų skaitytojų.

Publika veikalu buvo patenkinta, jina matė, kaip Lietuvoje buožės su pagalba bizuno ir šautuvo vykdo-

"nepriklausomybę". Aiškioje sviesoje buvo atvaizdinta, kas naudojasi vaisiais "nepriklausomoj" Lietuvoj. Tautininkai negalėjo nusėdėt ant sėdynių, kuomet juodi budelių darbai buvo parodomi; žmonės juokėsi ir žiūrėjo į juos iš jųjų nesupratimo.

Korespondentas No. 1
BRIGHTON, MASS.

Drg. L. Pruseikos prakalbos.

Vasario 17 d., Lietuvių salėj buvo surengta prakalbos paminėjimui Lietuvos "nepriklausomybės" sukaktuvių. Surengė ADPLS. kuopa. Pirmiausiai So. Bostono "Laisvės" Choras puikiai padainavo. Drg. L. Pruseika kalbėjo apie Lietuvą. E. Naujokiūtė iš Cambridge, Mass., padainavo solo, akompanuojant drg. S. Braziutei. Jaunas vaikinys, vietinis, paskambino ant "banjo".

Antras drg. Plepys kalbėjo apie suvaržymą ateivių darbininkų Amerikoje.

Aukų surinkta \$19 su centais. Gauta 6 "Vilniai" skaitytojai.

Vakaras pavyko visais atžvilgiais. Alb. Bensonas.

PHILADELPHIA, PA.

Iš katalikų "darbuotės". Bedarbė didėja, žmonijos gyvenimas vis sunkesnis ir sunkesnis darosi. Bet "duselių" gelbėjimo reikalais taip įkaitino tamsius musulmonelius, kad jie pasiryzo paskutinius centus atiduoti dievui, tik, žinoma, per kunigėlio rankas. North pusės katalikai seniai rupinas įsigijimu bažnyčios ir kunigėlio. Bet jų norams nepritarė South Sidės turtingas klebonas, J. Kaulakis. Pagaliaus kreiptasi į kardinalą. Jis leido tvirti parapiją ir nuskyrė kunigėlį. Vas. 17 d. jie parsitraukė gudrąjį jezuitą kun. F. Kemėsį, susaukę susirinkimą, atlaikė misias, pamokslą ir pradėjo žuklauti dešimtines ir šimtines įsteigimui bažnyčios, klebonijos ir vaikams mokyklos su minyškų prieglauda. Kun. Kemėsį pasakė ytin gudrų pamokslą ir sutvarkė mašiną pinigų rinkimui. Dėka mašinai pasižadėjimų aukoti bažnyčios reikalams surinkta \$5,000. Bet tai esanti katalikiškų širdžių minkštumo. Kad pradėti platųjį biznį, reikėsia surinkti \$25,000. O tuomet kardinalas ir vyskupas duosiąs paskolą—desėtkus tukstančių. Žinoma, minkštosios širdys turės tą sumą gražinti

Nieko stebėtino, kad gudrdieji jezuitai moka suminkštinti tamsųjų savo avučių širdis ir apkraustyti jų kišeniis. Bet yra ir tokių, kurie buvo linke prie pažangiųjų, neretai paremdavo ir klasinius darbininkų reikalus. Juodieji agentai nepasinaudodavo anų triusiu. Bet dabar ir tokių pradėjo po keletą desėtkų dolerių juodosios mašinos stiprinimui. Tai žmonės, kurie svyravo tarp tamsos ir prasiblaivymo. Dėka pažangiųjų apsilėidimui, jie likosi pagauti į tamsintojų bučių ir gal liks aršiais neprieteliais darbininkų klasinių reikalų.

Be to, Kemešis pasiryzo čia sukurti dar daugiau įstaičių žmonėms tamsinti. Jis sulipdė šventojo Juozapo brostvininkų ("darbininkų") sąjungos kuopą ir moterų katalikių kuopą. Pastarosios dvi bus neva pašėpinės.

Tai ko dasigyveno "laisvų" north puse! Čia reikėtų priminti, kad ADPLS. 12 kuopa, besiginčyda-

ma per metus laiko del pravačio vieno žmogiuko kišenius, leido taip suželti katalikiškiems usnims. Dabar jos privalumas kuogreičiau stoti ant sargybos darbininkų klasinių reikalų.

—Murininko Sunus.

CICERO, ILL.

Lietuvių Liuosybės Namų B-vės reikalai.

Lietuvių Liuosybės Namų Bendrovės yra šaukiamas nepaprastas visuotinas dalininkų susirinkimas seredoj, vasario 27 d., kaip 7:30 val. vakare savo svetainėj —1404 S. 49 Ct., prie 14 St.

Sis susirinkimas turėjo but susauktas ligi 25 d. vasario, kaip kad buvo nutarta praeitame dalininkų susirinkime, bet dėl techninių kliucių tai padaryti buvo negalima. Todel butinai turi dalyvauti kiekvienas dalininkas-kė, nes tame susirinkime turės but išristi svarbūs klausimai.

Atvėrutės visiems išsiuntinėtoms ir manau, kad gausite.

LLNB. Direktijos Sekr., M. J. Zaldokas.

Progresuojame.

ALDLD. 92 kp. įsteigė lavinimosi mokyklą. Lavinimosi diena nuskirta kas antras nedėdienis kaip 9:30 val. iš ryto. Mokinių lankosi nemažai ir veik visi ima dalyvumo diskusijose. Kuopon kas susirinkimas įstojia naujų narių.

LMS. 43 kp. taip jau turėjo lavinimosi susirinkimą praeitą penktadienį. Draugių buvo gana skaitlingas būrelis. Sulig kuopos didumo, prelekcija ir pamokos buvo sekmingos.

Kovo 4 d. progresyvės organizacijos rengia šaunų šokių vakarą — tokį, kokio šioj kolonijoj (ir gal Chicagoj) nebuvo. Kovo 4 d. yra užgavėnių vakaras. Tame vakare kas geriausia šoks valsą, gaus dovaną ir ne bet kokią. Taigi chicagiečiai, ypač gi jaunieji, nepraleiskite šios progos: iškalno pamankstykite kojas, kad laimėjus dovaną. Dovana bus tikrai graži.

—Cicero kaimietis.

PITTSBURGH MARGUMYNAI.

Vasario 9 d. LMPS. 21 kp. surengė maskaradų balių. Kaip girdėti, pelno vėgiai liks. Mat, ta svetainė, kurioje buvo balius, per tam tikrą laiką buvo kiek sukompromituota. O antra, tai tą pačią dieną buvo ir daugiau balių.

Vasario 10 d. LMD. mėnesiniam susirinkime buvo pūšėtinai triukšmo delei klausimo ar renduoti svetainė visokiems parengimams, ar ne? Mat, po to "reido" — užpuolimo, kurį "blaivybės" agentai buvo suruošę ant klubo, reakciniai gaivalai dabar nori pasinaudoti ir niekam nerenduoti svetainės, ypatingai nedėdienais vakarieniems. Nors tas ant klubo užpuolimas buvo padaryta visai del ko kitą, bet nusėnę reakcininkai nori įrodyt, buk visa kaltė puola ant svetainės. Jiems nepatinka, kad jauni ir šiaip mylintys progresą žmonės svetainėj susirenka ir pasilinksmina, o negarbina vynu tuzo ir neruksta dumuose. Bet jaunieji ir šiaip progresą mylintys žmonės neturėtų pasiduoti tiem kelim reakcininkam. Jeigu mes statyda-

mi namu jam pini tū kur minti, ta vot su tais gaivalais, kurie nori mums tai uždrausti.

"Niekam nei cento". Tokiu "obalsiu" pereitą pavasarį pasitraukė iš mūsų eilių keli vyrukai. Tie vyruki pasisakė, kad geriems tikslams jie nei cento neduosią —tikrai "munšainui". Vasario 10 d. vienas tų "didvyrių", matyt, gerai nusišnapsavęs, iššaukė kitą į "kovą". Bet kovą pralaimėjo. Dabar sudaužyta galva ir atspardytais šonkauliais ilsis. Peštukai!

Vasario 18 d. vienas žmogus, perdaug prisigėręs naminės, išėjo į gatvę, pasiėmė didelį pagalį ir ėmė daužyti langus. Pora policistų turėjo daug bėdos kol tą "didvyri" paėmė. Mat, jis turėjo daug ilgesnė lazda negu policistai.

Tai tokios mūsų kasdieninės žinios. Nors darbai ir nėra taip gerai, bet ant tų nuodų žmonėms pinigų nestokuoja. Bet dieve sergėk nuo aukų geriems tikslams! Jie "neturi", jie "badauja". Žmonės, kada jus busit žmonėmis?
—Išdykęs Vaikas.

SOVIETŲ VALDŽIA CHINIJŲ.

Honkong. — Laikraščiu žiniomis, pietinės Chinijos diktatorius, Sun Yat Sen, nutaręs įsteigti sovietų valdžią Kuang-Tung provincijoje —nacionalizuojant žemę ir stambiąją industriją.

Kuomet Jūs Pirksite Pieną, Žiurėkit, Kad Butų Šiame Kene

ŠIS Borden's Evaporated Pienas yra geriausias. Borden's Pienas, šviežias, nuo farmy, su palikta jame smetona, bet dalis vandens yra atimta.

Pastebėkite kaip išrodo kenas. Pastebėkite didelį aiškų vardą "Borden's", kuris parodo, kad negalima padaryt klaidos pasirinkime. Jei norit išmukt kaip virt su Borden Evaporated Pienu, išpildykite kuponą paženklinant kokias pamokas orit ir mes prisiūsimė dovanai.

THE BORDEN COMPANY
Borden Building, New York.

KUPONAS

Duona	Sosai	Pajai
Saldainės	Mėsos	Pudingai
Zuvis	Pyragai	Sriubos
Vardas.....		(10)
Adresas.....		(Lith.)

VILNIS

(The Surge)
WEEKLY SEMI-WEEKLYPublished Tuesday and Friday by the Workers Publ. Ass'n, Inc.
2513 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Tel. Victory 6613
Subscription Rates: One year \$3.00; six months \$1.75;
Chicago and Foreign countries \$3.50. Copy 5c.
Advertising rates upon application.

Federuotos Spaudos narys.

Entered as second-class matter June 12, 1920, at the Post Office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Mobilizuokim Savo Jėgas

Kaip tik tuo laiku, kada abiejų kapitalistinių partijų tuzai rinkimų kampanijon išėjo, Washingtono kilo velniava. Republikonų adm. maudosi Teapot Dome aliejuj. Laivyno ministeris Denby jau išmaudytas ir nuėjo nuo scenos. Maudoma kitas toks pat ponas, justicijos ministeris Daugherty. Jis kad ir spiriasi, kad ir paties prezidento saugomas, bet turėsiąs rezignuoti. Jo rezignacijos reikalauja ne tik demokratai, ne tik La Follette šalininkai, bet dągi toks patentuotosios reakcijos stulpas, senatorius Lodge.

Ne geriau ir su demokratais. Jų McAdoo, jų Doheny ir kiti taip-pat aliejuoti.

Reikia budėti. Šie metai yra politinės rugiapūtės metai. Tie aliejuoti ponai dės didelių pastangų, kad piliečiams įs'piršus. Jie dar kartą žvejos drumstamė vandenų—rinks darbininkų ir ukininkų balsus. Musų pareiga žiūrėti, kad republikoniški ir demokratiški šmugelninkai tų balsų negautų! Prieš mus stovi didelis ir atsakomingas darbas—svietimas ir organizavimas darbininkų bei vargingųjų ukininkų.

Šmugelis su aliejaus šaltiniais, vagystės karo veteranų biure musų partijai duoda geriausios progos išjudinti minias. Reikia toms minioms pasakyti, reikia, kad jos suprastų, jogei kalti čia yra ne asmenys, bet ta tvarka, kurią republikonai ir demokratai paturi. Ir vieni ir kiti yra stambiojo kapitalo atstovai; ir vieni ir kiti daro tai, ką Wall gatyvė paliepia. Washingtono valdzia — demokratų ir republikonų rankose — yra nieks daugiau, tik kapitalistų tarnaitė.

Tą tiesą mes senai žinome, bet žiūrėkime, kad ją su prastų ir tie, kurių nežinojimu naudojasi republikoniški ir demokratiški šmugelninkai. Tada musų tikslas bus pasiektas.

Da Viena Išdavystė

Anglikasių unijos prezidentas Lewis ir anglies kasyklų savininkai šiomis dienomis padarė sutartį ant trijų metų anglikasių algų ir darbo sąlygų klausimu. Sutartis unijos referendumu.

Viso sutarties teksto kol kas neturime po ranka ir negalime pilnai ją analizuoti, nagrinėti. Turime tiek davinii, jogei ta sutartis labai maloni Lewisui ir kasyklų savininkam. Tenka pažymėti tas faktas, kad toji sutartis yra pagaminta paties Lewiso ir su mažais pataisymais, be didelių kivrūčių, tapo kasyklų savininkų priimta.

Kasyklų savininkų spauda ir kiti kapitalistiniai didlapiai sveikina padarytą trijų metų taiką anglies industrijoj. Jei jie taip džiaugias, tai anglikasiam iš tos taikos ne koks ragaišis. Aišku, kas darbdaviam gera, tas darbininkam bloga.

Vienas operatorius pasigyrė per spaudą, kad tarp Lewiso ir anglies baronų nebuvo skirtingos nuomonės vienu labai svarbiu klausimu, butent tuo, kad anglies industrijoj yra perviršis 200,000 anglikasių. Operatoriai pareikalavo, kad jiem unija leistų „tą perviršį“ visai pašalinti iš kasyklų, su kuo, sakoma, Lewis sutikęs. Dabar tasai operatorius sako, jogei jis tuojau atleisiąs daug unijistų anglikasių ir kaikurias kasyklas padarysiąs neunijinėmis.

Jei iki to Lewis daėjo, tai mes sakome, jogei jisai padarė da vieną išdavystę: pardavė anglikasius operatoriam. Ir tai padarė liuosa valia, be jokios kovos. Da sykį jisai pasirodė ginąs anglies baronų reikalus anglikasių unijoje. Da sykį jis įneša demoralizaciją unijon.

Jei viečioj Lewiso būtų buvęs sąžiningas anglikasių vadas, kai Howatas, ant operatorių pareikalavimo sumazinti anglikasių skaičių būtų griežtai pareikalavęs sutrumpinti darbo laiką iki 6 valandų į dieną. Tada tas „perviršis“ pats savaimė pasinaikintų.

Komunistai Laimi Saksonijoje

Saksonijoje, vienoj Vokietijos sričių, atsibuvo miestų ir apskričių rinkimai, o biskį vėliau įvyko unijų viršininkų rinkimai. Vienus ir kitus rinkimus komunistai laimėjo, o socialdemokratai pralaimėjo.

Dresdene komunistai gavo 39,000 balsų (1922 metais gavo 27,000), kuomet socialdemokratai dabar tesurinko 81,000 (1922 — 93,000). Leipzige komunistai gavo 69,000, socialdemokratai — 91,000. Chemnitzoje komunistai gavo — 31,000, socialdemokratai — 35,000. Visuose kituose miestuose komunistai gavo maždaug lygų skaičių balsų su socialdemokratais.

Abelnai paėmus šių rinkimų pasekmes ir palyginus su 1922 metų rinkimais, socialdemokratai pralaimėjo apie 50 nuoš., o komunistai laimėjo apie 30 nuoš. Da reikia prirokuoti ir tai, kad 1922 m. rinkimuose komunistai maždaug tas pačias teises turėjo varyti savo propagandą, kaip ir socialdemokratai, o šiuose rinkimuose komunistų partija buvo nelegalė, spauda uždaryta, agitacija suvaržyta, gi socialdemokratai turi savo rankose valdzia, spaudą ir visą rinkimų mašiną. Tas skirtingas aplinkybes pridėjus, skaitome, jog mūs draugų įtaka keleriopai pakilo.

Unijų viršininkų rinkimuose da aiškesni komunistų laimėjimai pasireiškia. Saksonijoje visos unijos buvo socialdemokratų rankose. Dabar dalykai vėrciasi prieš-

APŽVALGA

LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS.

Lietuvos Švietimo Ministerija leidžia "Lietuvių Kalbos Žodyną", kurį sudaro prof. K. Buga. Jau pasirodė ir mus pasiekė pirmas žodyno sąsiuvinys. Žodyno autorius įžangoj sako:

"Žodynas eis sąsiuviniais, po 80 puslapių. 9-10 sąsiuvinii sudarys tomą. Pirmuoju du sąsiuvinii bus storesniu, nes juosna, be žodyno 80 pusl., įeina dar ir "įvado" po kelis lankus".
Autorius pataria žodyno reikalais visai pas jį nesikreipti, o rašyti tiesiai Švietimo Ministerijai.

ŠTAI KAIP JIE "KOVODAVYTA".

Mes senai esame pasakę, jogei tarp socialistų ir klerikalų yra tik toks skirtumas, kad jie moka vieni kitus pakandžioti. Jie pešasi del "gerų" ar "blogų" asmenų, bet tas sąlygas, tą visuomeninį sutvarkymą, kuriame tie "geri" ar "blogi" asmenys gyvena —ponai socialistai ir klerikalai "uzmiršta". Štai vienas pavyzdėlis socialistų ir klerikalų "kovos". Chicago's kunigų organas "Draugas", norėdamas atsikokėti "Naujienuoms" už kedenimą Purickio, sako:

Mums būtų įdomu žinoti, ar ir už tai, kad Grigaitis 1905 metais organizavo Lietuvoje plėšikišką "eksproprijaciją" ir gi kunigai kalti.
"Naujienu" labai supyko! Vasario 22 d. laidoje jos atkerta:

"Draugas" prasimaņo tuo tikslu, kad nukreipus žmonių akis nuo šmugelninko Purickio... Ažuot kovoje su nedorais galvais... jisai eina į talką šmugelnininkams ir valstybės izdo plėšikams.
Išrodo, kad čia baises "faitas". Išrodo, kad klerikalų "Draugas" ir socialistų "Naujienu" vienu plunksnos pabraukimu visokius šmugelninkus ir "eksproprijatorius" į ozio ragą suvarys.

Faktas, tečiaus, yra toks: ir klerikalai ir socialistai daro milžinišką humbugą. Jie kelia skandalą tik taitam, kad visuomenę apgauti; kad ta visuomenė nesurastų, jogei tikrieji visa to kaltininkai yra socialistai ir klerikalai!

Lietuvos darbininkų ir vargingųjų valstiečių pasistengimus sukurti Lietuvoje tokį visuomeninį sutvarkymą, kuriame netiktai valstybės izdas, bet ir pati visuomenė būtų apsaugota nuo šmugelninkų bei plėšikų, socialistai ir klerikalai atsakė baltuoju teroru. Socialistu Grigaičio sėbrai Lietuvoje musų draugus

gon pušėn. Paskutiniai rinkimai suteikė komunistam daugumą vietų veik visose unijose. Į tekstilinės unijos viršininkus išrinkta 4 komunistai, 2 nepartiniai ir 1 socialdemokratas. Odos unijos valdybon išrinkta 4 komunistai ir 1 socialdemokratas. Elmshorno apjėlinkėj visų unijų rinkimuose komunistai gavo didelę daugumą balsų. Vakarinėj Saksonijoje socialdemokratai nupuoė 16 nuoš.; dalis socialdemokratų perėjo komunistų pusėn. Schweinfurte į dirbtuvų tarybas visi komunistai išrinkti. Meuselwitz-Rostz anglių srity komunistai laimėjo 90 nuoš., o socialdemokratai tiek pat pralaimėjo.

Abelnai masėse komunistų įtaka sparčiai auga. Komunistų partija, nežiurint didelių persekiojimų iš socialdemokratų valdzios ir fašistų pusės, vietomis pakilo nariais net iki 200 nuoš.

Socialdemokratų Partija, pirmiau buvusi galinga masinė organizacija, baigia griuti. Lyderiai baigia derinti savo veikimą su fašistais, o eiliniai nariai eina prie komunistų.

įdavinėja klerikalų žvalgybai! Socialistai Bernotai, Petravičiai ir kiti — tai žmonės, su kuriais žvalgybos agentai netik sugyvena, bet kartu dirba.

Tai ko čia tokie Grigaičiai ir Bumšos alasuoja? Ko čia katilas puodą vana? Jie — abudu juodi!

PRISIPAŽYSTA, KAD MELAVO.

Chicago's šmokų laikraštis, ilgą laiką bubnijęs, kad Rusijos komunistų vadas, L. Trockis kelią "maistą", kad jis raudonosios armijos pagalba norys "nuversti opoziciją", dabar pasisako, jogei tos visos šnekos buvo melas. Tame laikrašty mes skaitome:

Trockis, be abejo, tebėra labai populiaringas armijoje ir mylimas. Savo populiaringumą jis betgi nenori išnaudoti, kad ir politiškai išvirtinūs. Savo kovą jis veda tarp partijos narių.

Na matote: Grigaičio troškimai nesipildo. O kaip, žmogus, jisai laukė, kad Rusijos komunistai "susipeštų"!

"PRAPUOLĖ" DOKUMENTAI.

"Vilnius" nr. 14 mes pasakėme, kad skandalas del aliejaus laukų atidavimo veikiausia jokių teigiamų rezultatų neduos. Šitas mums pasakymas dalinai jau pildosi. Iš Washingtono pranešama, kad:

Prezidento Coolidge advokatai aliejaus skandalo bylai tardyti buvo kone stabo ištikti. Pasirodė, kad nė jie, nė senato komisija neturi jokių dokumentų originalo. Jie kažin kur kažin kaip zuvė.

Taip dalykams esant, valdzios advokatai neturi nėeko rankose, su kuo jie galėtų eiti teisman ir reikalauti indžinkšino.

Kur šitie dokumentai galėjo dingti? Jeigu jie buvo —kas nors ir kaip nors jus turėjo pa'mti ir "pražudyti". Kas?

Ilgai abejoti netenka. Jeigu tie dokumentai zuvo, jie galėjo zuti tose pačiose rankose, kurios yra sumirkusios Teapot Dome aliejum.

Yra sakoma, kad ne tas geras vagis, kuris moka vogti, bet tas, kuris vogtą daiktą žino kaip paslėpti.

VISKO PERTEKUSIOJ AMERIKOJ.

St. Louise šiomis dienomis buvo šitoks atsitikimas. Buvęs pasaulinio karo veteranas, George Blanford, areštuota kaipo "pavojingas visuomenei žmogus" — pavogęs septynis dolerius. Policijoje Blanford pasisakė, kad jisai vogęs gelbė-

muo nuo bado mirties savo moters ir dviejų mažų dukčių! Du mėnesiu jisai ejęs nuo vienos dirbtuvės vartų prie kitos, ir be pasisekimo.

Policija pasiuntė žmogų, kad jisai patirtų ar Blanford sako tiesą. Policijos investigatorius sugrįžęs pasakė: "Taip, tamstos, buvau tos bėdinės šeimos moteris, bet antru kartu matyjoš s'elvertingą padėtį negalėčiau"...

Kaltinamasai, supranta, ma, isteisintas: mergelė, kurios pinigūs Blanford buvo paėmęs, atsisakė priimti ir paliepė atiduoti juos badaujančiai moteriškei, o policijos viršininkas žada susiješkoti Blanfordui darbo.

Tokių Blanfordų turime daug. Ir turėsime tol, kol

visko pertekusios Amerikos viešpaciai (Washingtono ir kitur) turės progos pasivogti ne tiek, kiek pasivogė Blanfordas, bet milijonus dolerių.

ŠTAI KAIP JIEMS SEKASI.

Vokietijos socialdemokratams nepaprastai "sekasi". Mecklenburge - Schweringe neseniai buvo renkama atstovai į valstijos seimą. Socialdemokratai biauriai sumušta. Sumušė juos atžagarėiviai — tie patys, su kuriais ponai socialdemokratai blokavosi ir kuriems padėjo komunistinį judėjimą smaugti. O komunistai aplaikė gerų laimėjimų.

Tegul ponai socialdemokratai pasidžiaugia: jiems "sekasi"!

Paryžiaus Komunos Sukaktuvės

Kovo 18 d. sukaks lygiai 53 metai nuo įsikūrimo Paryžiaus Komunos. Kai kasmetai, taip ir šiomet viso pasaulio susipratusieji darbininkai minės tą garsiąją storinę dieną įvairiausiais parengimais: prakalbomis, prolekcijomis, etc.

Lietuviai darbininkai taipgi raginami imti dalyvumą šiame istoriniame jubilėjauje. Minėti jis galima visaiu: kamė darbiečių kuopos yra tvirtesnės ir gali surengti prakalbas bei prolekcijas tuo klausimu, lai rengia atskirai, kamė galima ruošti su mūsų broliškoms organizacijomis bendrai geidautina taipgi. Kamė visiškai negalima pas lietuvius turėti jokių parengimų, patartina dalyvauti tarptautiniuose rengimuose.

Rengiant prakalbas arba paskaitas būtinai rekalanga, kad kalbėtojas bei prelegetantas Paryžiaus Komunos darbus risti su Rusijos revoliucijos ir viso pasaulio revoliuciniu darbininkų judėjimu. Naujų Darbininkų Partijai narių gavimas —tai vienu iš didžiausių mūsų pareigų turi būti šiame jubilėjauje!

Kelios dešimtys Paryžiaus komunarų krito po reakcionierių kalaviju tik delto, kad jie kovojo už darbininkų klasės reikalus. Mūsų ADP. nariai tęsia Komunarų pradėtą kovą ir todėl mes privalom raginti kiekvieną darbininką padėti mums tąjį proletarų krauju aplaistyta darbą varyti pirmyn! R. Mizara, ADP. LS. Sekretorius.

"Laisvojoje" Airijoje

Taigi, Airija jau laisva, juodieji Lloyd Georg'o legionai nebedegina Airijos kaimus ir miestus, nežudo jos gyventojus. Airija pati savus reikalus tvarko. Tvarko juos žmonių tinktąją valdzia.

Bet kas daugiau? Ar ekonominė ir politinė airių biednuomenės padėtis pagerėjo? Ar Airijos darbininkai ir valstiečiai turi tų laisvių, kurių žadėta vedant kovą su Anglija?

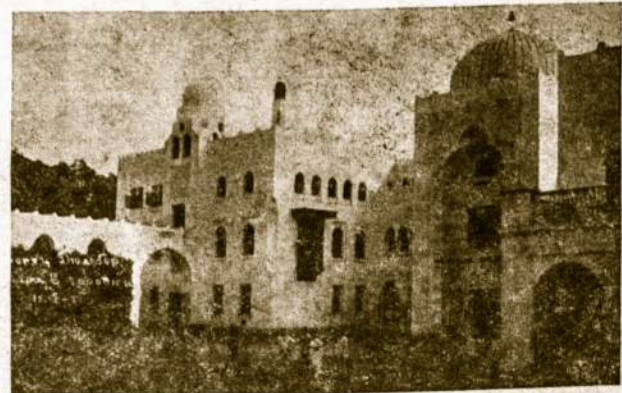
Airija turi savo valdzia. Pirkto ją labai brangia kainu: biednuomenės krauju ir gyvastimis. Bet... Airija dar ne laisva... Airijos biednuomenė, svetimųjų despotų nušikračiusi, gavo kitus nē kiek negeresnius despotus —savąją buržuazija.

Mes, komunistai, senai sakėme, kad Airija dar nebū laisva, kai ji išvys juoduosius Anglijos imperia-listų sargus "Black-Tan'us". Kad Airijos darbininkams ir valstiečiams teks vesti kovą su buržuazija. Mes neklydome. Padėtis Airijoje yra biauri. Netiktai darbininkų jėdėjimas tenai varžoma, bet ir tokie religiniai deklamatoriai, kaip DeValera, laikoma kalėjime.

Mes sakėme dar daugiau. Kada Anglijos ir Airijos buržuazija niovėsi, mes pareiškėme, kad toji kova baigsis pasibučiavimu. Ir čia mes neklydome. Airijos buržuazija šiandien eina ranka už rankos su Anglijos buržuazija. Jau tada, kai reikėjo nepalankiusius Valero šalininkus baust, jie bausta angly buržuazijos pagalba. Dabar einama dar toliau. Airijos buržuazija ryzasi marinti badu darbininkus — taip-pat angly buržuazijos padedama. Dirbiniai (tavorai) kurių Anglijoje galima gaut pigiau, traukiama iš Anglijos. Tuo budu tukstančiai Airijos darbininkų netenka darbo. Į darbininkų protestus atsakoma tylėjimu. Vadinas, buvusieji "priešai" susiņnekjo.

Airija nusikratė (kad ir nepilnai) svetimųjų vergėjų, gerai, ji žinos kas reikia daryti ir su savaisiais vergėjais. Kada nors ir jie gaus "vilko bilietą". Ir tik tuomet, kai proletarinė kumščia bus pakankamai stipri, Airija bus laisva.

Laisvoji Airija bus darbininkų, o ne buržuazijos Airija!
-Genių Dėdė.

Buvęs garsus carų palocius, dabar prieglauda nuilsusiem darb.

PADIRBEKIME DRAUGAI!

Idant sustiprinus musų armiją, turime skleisti komunistinę sąmonę masėse. O tai atsiekti galima tik praplečiant musų spaudą.

Šis pakvietimas sutiks visokių nusiskundimų. Kai kurie nusiskūso, kad pavargę bei laiko stoka. Vienok tas dar nepateisina, kad mes neturime dirbti. Kurie jaučiamės pavargę ir norime kiek atsidūsti, gaukime savo vieton naujų draugų, kurie paimtų dalį musų darbo. O tas nėra negalimas. Kiekvienas mes turime vieną kitą gerą pažystamą, kuris dėl tam tikrų priežasčių yra atsilikęs. Pasivieskime talkon jį ir padarykime musų draugu.

Šis mėnuo duoda mums kuopuikiausią progą supažindinti visus pažystamus, bei draugus su tyra klasine sąmone. Visas vasar'o mėnuo yra pašvęstas vajui už 2,000 naujų skaitytojų. Ar

tai yra daug? Visai ne. Jei-gu kiekvienas musų organizacijų narys ir visi musų skaitytojai gautų po vieną naują, tai ir 6,000 ne būtų per daug. Kožno vieno susipratusio darbininko turi būti pareiga traukti atsilikusį draugą darbininką savo eilėn. Kuo daugiau gausime skaitytojų, tuo labiau sustiprėsime.

Tiesa, draugai užgirde pakvietimą prie darbo, stoji ir dirba. Kurie dirba, tie ir gauna net dešimtmis naujų skaitytojų.

Priešai siunta ir spardosi matydami mus darbus. Kas spardosi, tegul spardosi, o mes dirbkime revoliucinį darbą. Teisybė pergalės viską. Drg. Leninas, eidamas teisybės keliu, sutremė milijonus priešų. Ir mes eidami tuo keliu sutremsim visus priešus, kurie tik drys pastot mums kelią.

Visi rankas sunėgė darban!
P. Žalpis.

Francijos darbininkai maitina Vokietijos darbininkų badaujančius kudikius, Kiek mes prisidedame prie to didelio darbo?

zacijos, kuri priklauso prie FF-DP.

Į minėtą partiją mokesciai turi būti siunčiami i Centrą sykiu su kitais mokesciais.

Knyga "Karalius Anglis" bus gatava ir išsiuntineta pabaigoj kovo mėn. šių metų.

Apskričiams.

Visų ALDDL. apskričių pradžioj šių metų atsibuvo konferencijos ir jose buvo renkami nauji komitetai. Užtai visų apskričių komitetų sekretoriai prisiųskite savo antrašus Centro Sekr., kad reikalui esant galima būtų susisiekti. Tą reikia atlikti nevilkinant ilgai.

Taipgi buvo pastebėta, kad nekurių apskričių konferencijose nutarta, kad C. Komitetas agitacijos mėnesį pakeistų iš spalio į lapkritį. CK. to klausimo dar nesvarstė, bet prie pirmos progos svarstys ir bus pra- nešta pasekmės.

2-ras apskritis padarė naują eksperimentą, kad kiekvienu to apskričio kuopa turi surinkti jai paskirtą naujų narių skaičių. To nepadarius kuopą skaitys moraliai nubausta. Tą naują bandymą reikėtų pasekti ir kitiem apskričiam.

Iš 4-to apskričio 15-tos konferencijos gauta 4 narių-delegatų protestas prieš didžiumą tos konferencijos delegatų, jam jie pradžioj konferencijos išrinko Kairi j to apskričio komitetą, o pabaigoj konferencijos atšaukė. Aiškus dalykas, kad laike konferencijos visi patyrė, kaip jisai rupinasi ALDDL. reikalais, užtai jį ir paliuosavo. Labai išmintingai ir padarė.

"Vilnies" vajas.

Šį mėnesį varamas vajas už gavimą "Vilniai" naujų skaitytojų. Cent. Kom. ragina kuopas ir narius su ypatingu atsidavimu prisidėti prie jo. Mums rodosi, kad nevisi ALDDL. nariai skaito laikraštį "Vilni". Neskaitydamas tokio turin- gingo ir principialio laikraščio buna prasžengimas prieš organizaciją ir prieš darbininkiškus principus. Tie draugai, kurie dar iki šiol jo neskaite, ši mėnesį būtina turi tapti jo skaitytojais. Gal kada galėjo būti pasiteisinimo, kad perbrangus. Bet šį mėnesį tai jau ne. Atsiminkite, kad šį mėnesį "Vilni" galima užsirašyti metams tik už \$2, kuri یشهنا du sykį savaitę. Kiekvieno Draugijos nario, kuris jo neskaite, turi tapti jo skaitytoju, o kurie skaito, gauti bent po du skaitytoju. Turime suprasti, kad palaikymui darbininkiškos spaudos turime rupintis mes patys darbininkai. Kapitalistai rupinasi savo spauda ir stengiasi darbininkus mulkinti visokiais budais, o darbininkiška spauda kapital. spaudos mulkinimus

darbininkams turi nurodyti ir vesti išsiliuosavimo keliu. Kuo darbininkiška spauda bus galingesnė, tuo stiprėsns bus musų organizacijos ir abelnai musų judėjimas.

Mūsų organizacija didelė. Mes atsižymėjom pirmesniose vajuose. Pasirodykime ir šiame vajuje, kad mes suprantame darbininkiškos spaudos svarbą ir prisidedam su parama. Visi darban!

ALDDL. Sek., Ig. Bėčis,
328 New York Ave.,
Newark, N. J.

"Vilnies" Vajus

(Nuo 1 pusl.)

Blokada sulaužyta.

Iš Detroito "ramiais" laikais mes gaudavom lygiai po kelis skaitytojus kas savaitę. Juos prisiųsdavo mums draugai Krakaitis su Morkunu, pasimainydami. Bet prasidėjus "Vilnies" vajui, Detroitas apsitvėrė blokada per tris savaites "nei vieno skaitytojo". Nuo d. N. Grabausko gavome laiška, kuriame skundžiasi, kad per visą mėnesį jieškojės ir negalėjęs surasti nei vieno agento. Mes spėjame, kad Morkunas su Krakaičiu, matydami, kad negalės sumušti Clevelandiečių, pasislėpė, kur nors saugioj vietoj, kad niekas nesurastų ir doro "konspiracijos" prieš d. Mazeiką ir Botirienę. Kaip ten nebutų, bet vasario 21 d. musų viespaties 1924 metais d. J. Grušelionis prisiuntė 21 skaitytoją ir tuomi sulaužė Detroito blokadą. Clevelandiečiai, temykute: Grušelionis ant greitujų užsisakė 3 kvitų knygutė. Mes sakome, kad geriau vėliau, negu niekad. Bet Grušelionis mums visai nežinomas draugas, ar tik jis nebus tas galijotas, ką gali dar sumušti ir Clevelandiečius.

Iš Zeigler, Ill. d. J. Tlendis prisiunčia 14 skaitytojų ir prašo, kad mes jo nepamirštume, kada dovanas dalysime. Kad but "siur", mes jįs vardą užsirašėme i knygas. Nors vėlai pradėjote, bet keletas tokių smarkiųjų suvių, ir dovana bus jūsų.

Iš Zeigler, Ill. d. J. Tlendis prisiunčia 14 skaitytojų ir prašo, kad mes jo nepamirštume, kada dovanas dalysime. Kad but "siur", mes jįs vardą užsirašėme i knygas. Nors vėlai pradėjote, bet keletas tokių smarkiųjų suvių, ir dovana bus jūsų.

Iš Zeigler, Ill. d. J. Tlendis prisiunčia 14 skaitytojų ir prašo, kad mes jo nepamirštume, kada dovanas dalysime. Kad but "siur", mes jįs vardą užsirašėme i knygas. Nors vėlai pradėjote, bet keletas tokių smarkiųjų suvių, ir dovana bus jūsų.

Iš Zeigler, Ill. d. J. Tlendis prisiunčia 14 skaitytojų ir prašo, kad mes jo nepamirštume, kada dovanas dalysime. Kad but "siur", mes jįs vardą užsirašėme i knygas. Nors vėlai pradėjote, bet keletas tokių smarkiųjų suvių, ir dovana bus jūsų.

Drg. P. M. Sprindis nori, kad "Vilnis" būtina gautų 2000 skait. ir su savo tri-grašiu jau prisidėjo, prisiųsdamas 3 skaitytojus iš Waukegano. Mes laukiame ir daugiau.

Iš kalnuotos W. Va. d. P. Fraieras iš Minden, visus 5 skaitytojus ant sykiu prisiuntė. Bus dar ir daugiau.—sako d. Fraieras. Gerai, broli, dirbkite, jums ten reikalinga tvirta armija.

Nedarykite juokų iš manęs, kad prisiunčiu tik vieną naują "V." skaitytoją, bet

užtikrinu, kad tas vienas atstos dešimts paprastų skaitytojų, nes jis bus ne metinis, bet amžinas "V." skaitytojas. Bet dar neviskas, galite ir mano vardą prie kitų įrašyti, tik suprantama, pagal alfabetą. Aš, mat, irgi, kaip ir d. Žaldokas, nenorėčiau be laiko alfabetą aukštyn kojomis apversti.

Patarčiau "vilmiečiams" pirmą dovaną niekam be laiko neskirti, nes ji priguli Clevelandui. Pamačius be laiko skirstant dovanas, man prisimena sena patarlė, kuri sako: "Girk dieną vakare, o mergą patale. Draugiškai, J. Žebrauskas.

Well, broli Žebrauske, jeigu nori, kad Clevelandas laimėtų pirmą dovaną, tai mes patartume jums siuntinėti ne po vieną amžiną skaitytoją, bet po 10 metinių. Šiame "Vilnies" vaju skaitos: quantity, o ne quality.

Tai tuom tarpu d. Pruseika jau sumušė Andriuli. Andriulis turi 18, o Pruseika jau 21. Šiomis dienomis išvaziuoja ir d. Mizara; tikimės, kad ir jis pasirodys vyriškai.

Iš Cicero. "Vilnies" vajas, matyt, gana smarkiai eina visose kolonijose, bet mes Ciceroj, tai istikrųjų apsileidome. Girdejam, kad d. Lekešienė po musų koloniją medžioja. Tai sarmata mums. Kas pasidarė su d. Yurijonu. Jis zadėjo visas lietuvių stubas peržiurėti, ar visi "Vilni" skaito, bet kol kas nepasirodo "Vilni" jo vardas. Draugė Elterman daug "Darbininkų Balso" užrašo ir išplatina, bet "Vilnies" suraše nepasirodo. Taipgi ir d-gė Galinaitenė. Kas mano, ta mizerna raidė liečia, tai varysiuosi, kaip nors, kad iš tos vietos išmuvinius nors iki vietai P. Bet kur dingo J. Pakaušis, kad nepasirodo vaju; taipgi Juška, Stulgaitis. O kur F. Žalpis? Ar jau apleido Chicagą, kad nematyt?

J. Žaldokas.

Chicago. Cleveland. Roseland, Ill. Philadelphia, Pa. Easton, Pa. Detroit, Mich. Brooklyn, N. Y. Worcester, Mass. Zeigler, Ill. Melrose Park, Ill. Grand Rapids, Mich. Springfield, Ill. Ledford, Ill. Lester, Pa. E. St. Louis, Ill. Dorchester, Ill. Cicero, Ill. Narkark, N. J. Auburn, Ill. Minden, W. Va.

KAIP STOVI MIESTAI?

Chicago. Cleveland. Roseland, Ill. Philadelphia, Pa. Easton, Pa. Detroit, Mich. Brooklyn, N. Y. Worcester, Mass. Zeigler, Ill. Melrose Park, Ill. Grand Rapids, Mich. Springfield, Ill. Ledford, Ill. Lester, Pa. E. St. Louis, Ill. Dorchester, Ill. Cicero, Ill. Narkark, N. J. Auburn, Ill. Minden, W. Va.

PAVIENIAI.

- M. Bacevičia, Roseland 62
- J. S. Mazeika, Cleveland 56
- A. Deikienė, Chicago, 41
- M. Urba, Easton, Pa. 28
- M.M. Lekešienė, Chicago 28
- O. Botirienė, Cleveland 25
- A. Matulevičius, Brookl. 25
- A. Galkus, Philadelphia 25
- J. Grušelionis, Detroit, 21
- J. Bender, Philadelphia 17
- L. A. Motiejaitis, Worcester, Mass. 14
- D. Rimša, Melrose Park 15
- A. Krasnitskas, Grand Rapids, Mich. 11
- J. Venckus, Chicago 10
- St. Veišys, Chicago 10
- P.A. Lukas, Philadelphia 10
- A.Gudauskas, Springfield 9
- V. J. Kaspariunas, Melrose Park 9
- A. Lipėius, Lester, Pa. 7
- A. Delkaitė, Chicago, 7
- R. Merkis, Philadelphia 7
- P. Kukcinavičius, Dorchester, Ill. 6
- I. Bėcis, Newark, N. J. 6
- M. J. Žaldokas, Cicero 6
- K. Rukas, Ledford, Ill. 6
- J. Paltanavičius, Auburn 5
- P. Fraieras, Minden, W. Va. 5
- M. Stulgaitienė, Chicago 4
- J. Gribinas, Chicago 4
- D. Petrauskas, Cleveland 4
- J. Gebart, Milwaukee 4
- A. Šešelgis, Chicago 4
- J. Kolas, Indiana Harbor 4
- J. Lutauskas, Edwardsville, Pa. 4
- J. D. Bendokaitis, Chicago 3
- G. Kuraitis, Chicago 3
- I. Mockus, Chicago 3
- A. J. Gnizinski, Johnston City, Ill. 3
- P.M. Sprindis, Waukegan 3
- St. Yasevičia, Benton, Ill. 3
- J. Puišis, Chicago 3

- L. Pruseika 21
- V. Andriulis 18

ATSITIKIMAS SU TRAUKINIŪ.

Suklimpo palei Mariampolę i pusnį traukinys, ėjusis iš Alytaus į Kauną. Traukiny buvo keleivių, vaziavusių į Kauną ir kitur valdiškais ir kitais reikalais. Traukiny pusny prabuvo, dėkui šaltam atsinešimui gelžkeliečių, pusantros paros. Dalykas tame: vietoj, kad imtis skubių priemonių, kas buvo galima padaryti su pagalba netoli stovinčios kariškos jėgos (Mariampolės kareivinės 1 kiltr. nuo įvykio vietos), buvo iš kur tai pasamdyti 4 žmonės, kurie nieko absoliučiai negalėjo padaryti. Vėliau tik buvo paprašyta kariška jėga (apie 20 kariuvių), kurie dėl vėlaus laiko taip pat nieko negalėjo nuveikti. Gi tuo tarpu vaziuotės revizorius palikęs keleivius "tarp dangaus ir žemės", kur tai išvyko, matyt šiltos nakvynės jieškoti, nes nekurentuose 3 kl. vagonuose kai kurie keleiviai kojas atšalo ir visus keleivius prisiėjo sugrusti i 2 kl. vagoną.
A. S-kis.

ALDDL. Reikalai

IŠ CENTRO RAŠTINĖS. ALDDL. kuopų sekretoriai, būtina ištėmękit šiuos dalykus.

1) Siųsdami mokescius Centran, čekius bei money orderius nerasykite ant kiekito vardo, kaip tik ant izdininko, J. Stanelis, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. ir pasiųskite Centro Sekretoriui. Išrašymas čekių bei money orderių ant kiekito vardo padaro nesmagumą ir tankiai prisieina bereikalingai sueikvoti daug laiko ir sykais prisieina gražinti atgal siuntėjui čekį.

2) Jei pasitaiko pamesti ar pamiršti Centro Sekret. antrašų, tai tokiame atsitikime visuomet rašykite dienraščio "Laisvės" adresu (46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.), o iš ten perduos kam priklauso. Rašymas abejotinu adresu ir pašalinėms ypatoms daro nesmagumą kuopoms ir Centrai, nes tankiai tokie laiška žuva, arba pasiekia sek. labai suvėluoti, dėl ko kuopoms pasidaro nesmagumą.

3) Jei pasiuntėt pinigų C. ir už kelių dienų negavot pakvitavimo iš Cent. Sekr., tai žinokite, kad su jūsų pinigais kas nors negero atsitiko ir nieko nelaukdami teriaukitės pas Centro Sekretorių apie tai. Nes C. Sekr. aplaikę pinigus tuoj siunčia pakvitavimą. Buna atsitikimų, kad kuopos skrt pasiunčia pinigus Centrai ir pakvitavimo iš Centro Sekr. negavęs mano sau, kad viskas gerai, o vėliau pasirodo, kad jo pinigai vietos nepasiekė, tai kuopoj pasidaro, nesmagumą, nes Cent. neaplaikę pinigų nesunčia knygu. Tokie apsirėškimai kuopose padaro demoralizaciją. Tai reikia vengti.

4) Užsimokėjusių narių mokestis nereikia laikyti pas save, bet tuojau siųsti Centran, nes ten reikalingi pinigai, kad knygu leidimo darba varyti pirmyn. Būtina reikia pataisyti tą blogą įprotį kuopose, kuris iki šiol viespatavo, t y. kuopų izdininkų nerangumą (žinoma, ne visų kuopų).

Iki šiol budavo taip daroma: Kp. sekretorius išpildo mokescių blanką ir priduo-da izdininkui. Pastarasis blanką i kišenių ir visai pamiršta apie pinigų pasiuntimą kur priklauso. Už kiek laiko sugriebęs mokescių blanką pasiunčia pinigus ir atsprasinėja už suvėla-

vimą, nes buvo pamiršęs. Mokescių siuntimu i Centrą turėtų užsiimti finansų raštininkas. Per tą patį susirinkimą, kada nariai užsi-moka, paimti iš izdininko pinigų ir pasiųsti. Kaip iki šiol buvo daroma, labai nepraktiška, nes izd. prisiunčia pinigus, o pakvitavimą siunčiame finansų sekretoriui, nes jo antrašas ant mokescių blankos. Vadinasi, izdininkas pasiuntęs pinigus pakvitavimo negauna, nežino, ar pinigai pasiekė vietą, ar ne. Jei nepasiekė, izd. mano, kad pakvitavimą gavo fin. raštininkas, o fin. rašt. nesuntęs pinigų irgi nesirupina. Kol galų gale dalykas išsiaiškina, praeina daug laiko ir nariai už savo sumokėtus pinigus negauna kas jiems priklauso gauti nuo Draugijos ir buna bereikalingų barnių ir neužsi-ganėdinimų, ko darant aty-džiai būtų galima išvengti.

Kuopoms.

Jei jūsų kuopos komite-tas ar šiaip koks nors komi-teto narys savo pareigų neatlieka prideraniai, tai tokiis narys nuo tų pareigų ėjimo turi būti prašalintas, o padėtas tinkamas draug-gas. Centro Sekr. gauna laiškų su užkaisimais, kaip ten, girdi, su mus kuopa, nes sekretorius per tiek ir tiek laiko nepasirodo ant susirinkimų ir nežinome, kaip mūs kuopa Centre stovi? Aiškus dalykas, kad su tokioimis kuopomis daug bėdų buna ir C. Sekr. ir pačioms kuopoms ir pasidaro bereikalingų Draugijai iš-laidų, tai knygos siunčiamos dingstas, tai kiti neparanku-mai. I tai kuopos turi atkreipti didžiausią atydą.

Nariams.

Draugai, nevilkinkite užsimokėjimo savo metinės mokescies. Reikalas greito užsimokėjimo yra šitas: 1) žinote, kad knyga "Karalius Anglis" jau baigiama spausdinti ir tuojau bus atiduota apdaryti, delto dar truksta pinigų; 2) kad kny-gą gauti, kaip ji یشهis, ir 3) kad neužvensti sekr. darbu paskutinėse dienose, kad galėtų apsidirbti. Taipgi, kad tēsti prisirengimo darbą prie kitų knygu leidimo siemet.

I Federuotą Farmerių Darbo Partiją kiekvienas narys turi mokėti 8 centus sykiu su metinėmis mokescimis. Nuo tos mokescies nėra paliuosuotos nei moterys. Paliuosuoti yra tiktai tie nariai, kurie jau syki į minėtą Partiją yra įmokėję iš kitos kokios nors organi-

EUGENIJUS POTTIER.

Internacionalas

Pirmyn, vergai nužemintieji!
Išalkusi minia, pirmyn!
Sukilkit, žmonės pavergtieji,
Kovon visi išvien smarkyn!
Pasaulį seną išardysim
Iš pačių pamatų ir tuo
Naujai pasaulį atstaysim,—
Kas buvo nieks—tas bus viskuo.

Tai jau bus paskutinė
Sprendžiamoji kova,
Internacionalas
Žmonijos atgaiva.
Nė dievs, nė caras, nė galiunas
Mums išliuosavimo neduos,
Vaikai garbingosios Komunos
Save iš skurdo išvaduos.
Kad nuverst jungą ranka tvirta
Ir laimę iškovot veikiau—
Kalkite geležį kol karšta,
Puskite dumples kuomsarkiau.

Tai jau bus paskutinė ir tt.
Tik mes, pasaulio darbininkai—
Didžioji darbo armija
Tikrieji žemės šeimininkai,
O ne dykadiuonių gauja.
Kiek daug mūs krauju tunkančiųjų!
O trenk, perkune, trenk smarkiau!
Kad susilaukt dienų giedriųjų,
Kad saulė nušvistų skaisčiau.
Tai jau bus paskutinė ir tt.

Vertė Vardunas.

VERTĖJO PRIERAŠAS.

Internacionalas, tas galingiausias kovos
ir pergalės imnas priguli plunksnai Paryžiaus
Komunos nario, kovotojo ir žybaus
proletary poeto Eugenijaus Pottiero (Skaityt: Potje).

Komunaras Pottier buvo vienu iš tų
poetų, kuris išmainė plunksną ant kardo.
Jis dalyvavo Paryžiaus Komunos tvėrime,
kovėsi ant barikadų, buvo buržuazijos kalinamas
ir ištremtas.

Jau iš jo eilių antgalvių matyti apie ką
"Internacionalo" autorius pasauliui dainavo:
"Kalnakasio patį", "Bedarbė", "Aš alkanas",
"Dvėselienas", "Ginkies Paryžiaus", "Socialė
revoliucija", "Internacionalas" ir tt.

"Internacionalas" tapo populiarius tik
sukakus 10 metų po autoriaus mirties. Mu-
škai "Internacionalui" parašė Lillio socialistas
Degeiter'is. "Internacionalas" turi ne
3 bet 6 punktus Lietuvių kalba iki šiol iš-
versta buvo tik 3 punktai, ir reikia pasakyti,
nė vieno valyvo vertimo nebuvo: visi tie
vertimai ne tik ritmu ir ryumu šlubavo,
bet ir originalūti francūzų kalba vargu bu-
vo panašūs. Rusai turi vertimus net 6 au-
torių (žiūr. d. Steklovo knyga: "Revolucinio
Socializmo poezija"). Vertimas, kurį
rusų proletariatas turi priėmęs, sulyg ori-
ginalo, toli gražu, yra netobulus, bet jį mu-
sų partija įprato dainuoti ir jis įėjo madon,
nes tai buvo pirmutinis vertimas.

Darydamas šį lietuvių kalba vertimą,
tūrėjau po ranka visus 6 rusų vertimus, ori-
ginalą francūzų kalba ir dar porą vertimų
kitomis kalbomis. Todėl draugai, kurie mē-
gins šį mano vertimą mokinties lai nesiste-
bi, jei 1-masai ir 3-sai (paskutinis) punk-
tai daug kuo skiriasi nuo rusų vertimo, ku-
rį Partijos draugai įprato vartoti. Pirmasai
ir trečiasai punktai išversti kiek galima
besilaikant francūzų originalo. Francūzų
kalba "Internacionalo" dvi pirmosios eilu-
tės prasideda žodžiais "pirmyn", gi pasku-
tinėje eilutėje sakinio "į rūją šunų, budo-
lių" suvis nėra. Ji praleidžiau ir lietuvių
vertime.

Originalė francūzų kalba pirmasai po-
sma 1-jo punkto skamba:
"Nė dievs, nė caras, nė tribunus
Mums išliuosavimo neduos,
Vaikai garbingosios Komunos
Save iš skurdo išvaduos".

Rusų vertime, matomai, bejieškant ry-
mo pirmojo eilutės žodis "tribunus" pa-
keista žodžiu "galiunas", didvyris (gero-
j), o tuo budu ir iš 4-tosios eilutės, aišku, pri-
sėjo išleisti žodį "Komuna", kas nedaleisti-
nai išmaino prasmę. Laikydamosi origina-
lo sakinį "Vaikai garbingosios Komunos"
palieku, gi žodį "tribunus" pakeičiu žodžiu
"galiunas", kaipo labiau suprantamu, nes
tiktai tuomet daina veikia laudy prigija,
kada ji populiariai ir suprantamai parašyta.

Vardunas.

"INTERNACIONALO REIKALU. 1)

"Internacionalas" — kovotojų himnas
— įgyjo šį vardą, be abejo, todėl, kad visų
tautų darbininkai jį dainuoja. Tat aišku,
kodel jis lietuvių vadinamas "Tarptautinė".
Jo autorius, tai Paryžiaus Komunaras-po-
etas Potje, o nuo Paryžiaus Komunos lai-
kų, šis revoliucijos garsų simbolis, priklu-
so visų šalių kovotojams.

Kadangi originalas rašytas buvo fran-
cuų kalba, tai jį prisėjo verst į visų kitų
tautų kalbas. Jei pirmieji vertimai nebuvo
pakankamai vykę, tai, visų tuo laikotarpiu,
jie vis tebetobulinami. Lietuvių kovos
draugai taipgi, jau gerokas laikas, kai turi
vertimą. Vertimas, žinoma, ir silpnas ir
atitolintas nuo originalo. Į tai savo laiku
buvo atkreipta dėmes, tačiau be pasiseki-
mo. Todėl jis, beveik, ir po šiai dienai, dai-
nuojamas taip, kaip išpirmųjų išverstas bu-
vo. Ir "Darb. Tiesos" 8 nr. jis tilpo tokiu.
Gi 9-me to paties laikraščio n-ry, jau ke-
liama polemika, kad "d. Angarietis šį 'In-
ternacionalą' idėjo į tautiškai-patriotiškųjų
eilių skaičių..." Visos polemikos neskaiči-
čius, prisieina prisilaikyti neitralumo. Aš tik
kreipiu dėmesį į jo (vertimo) atitolinimą nuo
originalo ir kalbos netobulumus. Įrodinėti
nevykusias vertimo puses, man nebeprisi-
eina (Varduno po "Internacionalu" priera-
šas, pirmojo vertimo nenuoseklumas pa-
kankamai nušviečia), gi su draugais, kurie
mano, kad "Internacionalas" gali but tik
tuomet "Internacionalu", jei jis susidėty iš
visų tautų kalbų po žodį, — vargu tai su-
tikti galima. Nors vertimas tokiu ir nėra,
tačiau keletas ne lietuviškų žodžių ("spau-
smas", keturiose vietose "švietas", "cieso-
riai") ir kiti žodžių apkarpymai ir šiaip
trukumai — savo antimuzikališkumu jau
gerokai rėžia klausą.

"Internacionalo" (Varduno vertimas),
jei ne kalbos, tai kitų, ypač ritmo (muzika-
lizkumo) netobulumų, nors ir yra, tačiau
nesulyginamai mažiau, negu sename ver-
tyme.

Varduno vertimas, pirm negu spaus-
dinti, peržiūrėtas buvo kolektyviai. Ir šis
vertimas jau pasiekė užsienio darbininkų
laikraščius ir jau darbininkų masėse pri-
gyja. **A. Regratis.**

ALPMS. C. BIURO PRIERAŠAS.

Iki šiol mūsų choruose, Internacionalo
giedojimo klausime, radosi šokio-tokio ne-
sutikimo. Vieni gieda M. Petrausko sutai-
sytą, 4 atskiriems balsams, kiti Ed. Suga-
ro, vienu balsu. Vieni giria savo, kiti savo,
o vaisiai iš to budavo tokie, kad kartais, jei
prisiedavo kur dainuoti kartu keliems cho-
rams didnesniuose darbininkų parengimuo-
se, tai Internacionalo negalėdavo dainuoti.

Dainininkų suvažiavimas 1920 m.,
Brooklyn, N. Y. tą nesutikimą bandė iš-
rišti, padarydamas nutarimą, kad visi cho-
rai dainuotų Ed. Suga-
ro, vienu balsu. Bet
į tą dainininkų tarimą chorai suvis neat-
kreipė dėmesį: jie sau dainuoja, kaip dai-
navę, kaip katram geriau atrodo.

Pereitą metų, ALPMS. C.B. tuo reikatu
parašė paklausimą pas draugus į Lietpro-
petų C. Biurą, klausdamas jų nuomonės.
Draugai, duodami mum atsakymą, prisiun-
tė naują d. Varduno vertimą. Jų nuomone,
netiek daug jau svarbu, kaip mes jį sudai-
nuosime, bet kad žodžiai būtų tokie, kokius
Internacionalo autorius d. Potje parašė.
Apie tai, kad žodžiai, kuriuos mes iki šiol
vartojame, buvo nutolinanti prasmę tarp-
tautinė, čia kalbėti neprisieina; pasako d.
Vardunas ir Regratis. Taipgi, kad šis d.
Varduno vertimas yra daug gražesnis, visi
gali matyti. Dabar mums tiktai kyla klaus-
simas, kaip reikia padaryti, kad visi chorai,
kokius tik turime proletarinėje menininkų
armijoje, imtųsi mokintis naujus žodžius.
Reikėtų tai padaryti sykiu, nes jei vieni
chorai priims naująjį vertimą, o kiti pasi-
liks prie seno, atrodys daug blogiau, negu
kad ligi šiol, kuomet mes dainuodami tuos
pačius žodžius, tiktai dvejoja melodija.
Atrodytų, kad pas mus yra dviejų rūšių
Tarptautinė.

Šį d. Varduno vertimą ALPMS. CB.,
išspausdino ant atskirų lakštų; muziką pa-
ėmėm tokią, kaip ją dainuoja Rusijos liau-
dis ir raudonarmiečiai, vienu balsu. Gal at-
siras chorų, kurie vėl sakys, kam vienu bal-
su; bet draugai reikia žinoti, kad šiomu sy-
kiu mums daugiausia apeina įgyvendinti
nauji žodžiai, o ne melodija. Greitotj atei-
tyje, kaip tik mes spēsime suakorduot sa-
vo eiles, tvirčiau atsistosime ant kojų, su
šio vertimo žodžiais išleisime ir ant 4 bal-
sų. Ši suiom tarpu ALPMS. prašo visus
chorus, nuo šio paskelbimo imtis mokintis
naująjį vertimą. Musų išspausdintas lakš-
tais parduoda; vienas 25 centai; imant
daugiau 12, nuleidziam 35 nuosimtį. Taip
lygiai, mes prašome ir vaikučių chorelių,
kad ir jie pasiimtų naująjį vertimą. Reika-
laudami siųskite 25 centų vertės krasos
ženkliu. **J. Pakausis,**
ALPMS. CB. Sekr.
10815 Prairie Ave., Chicago, Ill.

1) Savo laiku, maž-daug tokio pat tu-
rinio laikšas pasiųstas buvo "D. T." re-
dakcijai, bet spaudoj aš jo nepastebėjau.
A. R.

T. J. KUČINSKAS

Esu sąryšij su adv. Edward
J. Green, kuris veda provas vi-
suose teismoose. Esu Real Estate
biznyje; geriausia pirkti ir par-
duoti namus per mano ofisą. Vi-
sokios popieros pirkime namų
yra padaromos geriau, negu kitur.
4034 ARCHER AVE.
Tel. Lafayette 4195.

TIK DABAR YRAGERIAUSIA
PROGA PASTOTI SAVO
Automobilius Mekaniku

Duodam progą praktikuoti ant
visokių automobilių.
Maža mokestis, užtikrintas
pasekmės.
Atsiuaukite šiandie.

Bridgeport Auto School

(Lietuvių Mokykla)
3238 S. Halsted St., Chicago.
Petras Gusaitis—Instruktoriaus.

BENTALL & MAINA
ADVOKATAI

77 W. Washington St., Chicago.
Room 1424.
Tel. State 4743.

EGLE & CO.

Darbą atliekam atsakančiai, —
todėl mes gvarantuojam už savo
darbą. Norėdami turėti gražius
paveikslus, kreipkitės
3202 S. Halsted St.,

Mes esam išdirbėjai ir pristaty-
tojai geriausių armonikų viso-
kios rūšies pigiausiomis kaino-
mis. Pirkėjams duodame lekcijas
dykai. Rašykite angliškai. Reika-
laukite katalogo.

For information write in English.
RUATTA SERENELLI
ACCORDION MFG. CO.
817 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Lietuviška Valgykla

Gaminame Lietuviškus ir Ameri-
koniškus valgius pirmos klesos.
Pigiau ir Gardžiau.
Draugės ir Draugai! Prašome at-
silankyti į mūsų valgyklą, o mes
patarnausime kuogeriausia / su
namuose pagamintais valgiais ir
amerikoniskais, arba pagal jusų
pareikalavimą valgiai bus
pagaminti.
1945 SO. HALSTED ST.

Geo. P. Blume

Isteigta 1900
Naujos ir Var-
totos Mašinos
Adatos ir kiti
reikalingi daly-
kai.
Tel. Victory 6691
Naujos Singer Suvamos Mašinos
Archer Ave., prie Halsted St.
Chicago.

"Novy Mir"

Vienatinis rusų darbininkų dien-
raštis, leidžiamas del rusų darbi-
ninkų ir patiriamas jiems skaityti.
Kaina: metams \$7.00; pusei me-
ty \$3.75; trim mėn. \$1.75.

NOVY MIR

208 E. 12th St., New York, N.Y.

MALVINA DERBY
(DOLOBAUSKA)

Sveikatos Taisytoja
13 metų, kaip pra-
ktikuoji ir turiu
gerą patyrimą, ir
gydau visokias lig-
gas su naujaisiais
elektros prietaisais ir masažais.
Moterims patiri-
mas dykai. Va-
landos: nuo 10
ryto iki 12; ir nuo
2 po pietų iki 4.
Vakarais: nuo 7
iki 10.
3120 W. 41st Pl.
Lafayette 4247

Physical Therapy Institute

DR. ANELE KAUSHILLAS
Chiropractor, Naturopathes,
Electro-Therapy
Gydau be vaistų ir be operacijų,
visokias staigias ir kroniškas lig-
gas: Nervų, Vidurių, Paralyžių,
Reumatizmą ir kitokias ligas vy-
rum, moterų ir vaikų.
3250 So. Halsted St.
Ant viršaus Universal State Bank
Valandos: 1 iki 9 vakare.
Sventadieniais 9—12 iš ryto
Phone Yards 4951.

Juožas Balakas

ORKESTRĄ-BENĄ
PARUPINA VISOKIEMS
REIKALAMS.
1432 S. 50th Ct., Cicero, Ill.
A.-M.U. Tel. Cicero 4161

Potograpas

P. CONRAD

Kreipiuos pran-
ešdamas ger-
biamiems savo
draugams ir pa-
žistamiems, kad
aš jau atidariau
savo Studiją su
geriausiais šios
mados intaisy-
nais. Kame
stengsiuos ir vėl
visiems, katrie
tik mylite turēt
puikius paveikslus padaryti darbą
atsakančiai.
3130 SO. HALSTED STREET
Tel. Boulevard 6369

K. YURIJONAS

1520 South 49th Ave., Cicero, Ill.
Suorganizuojū geriausia unijos
muziką visokiems pa-
rengimams.
Unijinė Orkestra.
Tel. Cicero 2316

Vienatinė Krautuvė

Bridgeporte

KA PARDUODA OLSELIO
KAINOMIS.

Nepamirškite to, kad mes patys
išdirbame savo produktus.
Ateikite ir persitirinkite.

Fashion Cloak Shop

Cloaks-Suits-Skirts.
Dreeses ir veistes padarome
ant orderio.
3401 S. HALSTED STREET,
Chicago, Ill.

G. BURBA

MOTERIŠKŲ DRABUŽIŲ
KRAUTUVĖ.

Pas Mus Kainos Žemesnės.

Delto, kad mes patys darome i
savo Krautuvę.

Kam reikalinga padarome
ant užsakymo.

3214 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

Tel. Boulevard 2469

GYDYTOJAS

Leidžiama Darbininkams, Rašoma apie Darbininkų
Sveikatą, Ir Skaitoma Darbininkų.
Prenumerata: Amerikoj \$1. Kitose šalyse \$1.50 met..

GYDYTOJAS

4454 So. Western Ave., Chicago, Ill.

JOHN RAKAUSKAS

Pirmos Klesos Barzdaskutykla.

UNIJOŠ BENAS IR ORKESTRA
Visokiems Parengimams už prie-
namą kainą.

3232 S. Halsted St., Chicago, Ill. Tel. Boulevard 3029

Į SOVIETŲ RUSIJĄ

Siunčiant pinigus į Rusiją per nekurias įstai-
gas, išmokant pinigus, atitraukiama tūlas nuošim-
tis. "Vilnies" Pinigų Siuntimo Skyrjus pada-
gę sutartį su banka per kurią siunčiant išmokama pilna
pinigų suma, be jokių išskaitliavimų Amerikos
Doleriais.

"VILNIES" PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIUS.

2513 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. M. STAPULIONIS

Pranėšimas Sergantiems: Turiu garbės pranešt Tamstai, kad aš
gydau tokias ligas, kurios buvo pavadintos nebeišgydomomis. Var-
toju naują sergančių gydymui būdą: nesilpninu ligonių vaistais, nei
operacijomis nevarginu, o gydau Naprapatijos budu. Gydymas šiuo
budu yra sargus, jis dar smaguma teikia.

Jeigu jau aplankei net keletą gydytojų, pas kuriuos pagelbos irgi
nesuradai, o sergi širdies, nervų, ramatu, paralyžiumi, inkstu, ausų
negirdėjimo, naktiniais susiślavinimais, ar kitokia sena liga, atei,
o aš noriai patarnausiu. (Valandos: nuo 9 ryto iki 9 val. vakaro.)
4201 So. Rockwell Street, Tel. Lafayette 8026

Pranėšimas Sergantiems

DR. J. JAKUBAUSKAS

Pasekmingai gydau staigias ir chroniškas ligas be
vaistų, be operacijų — NAPRAPATIJOŠ — budu. Jei-
gu Tamsta pats, ar kas iš prietelių serga širdies, nervų,
ramatu, paralyžiumi, inkstu, ausų, naktiniais susiślapini-
mais, ar kita sena liga, ateikite, aš noriai patarnausiu.

4647 S. Halsted Street.

Priėmimo valandos: nuo 9 iki 12, ir nuo 8 iki 9 vakare.
Nedėliomis: nuo 9 iki 12 pietų.

Telefonas Boulevard 4774

11132 S. Michigan Avenue.

Valandos: nuo 2 iki 7 vakare. Telefonas Pullman 5147.

Maskvos darbininkų ginkluota demonstracija.

Detroito Žinios

Paminėjimas Lenino mirties.

Kaip visuose pasaulio kampuose, kame tik randasi susispratusių darbininkų organizuoti branduoliai, taip lygiai ir čia įvyko milžiniškas gedulių masinis susirinkimas, paminėjimui mirties didaus pasaulinio proletariato vado, drg. Lenino. Publikos pačioj sveitainėj buvo arti 7 tukstančių. Tiek tik ir galėjo joje sutilpti. Virš 2 tukstančių priversti buvo gryžti namon; svetainės durys jau buvo uždarytos.

Pirmuoju kalbėtojom buvo vietinis unijų darbuotojas Batt. Jisai gana sekmingai nušvietė velionio rolę ne vien darbininkų judėjimo istorijoje, bet ir kaip individualu, kuris savo intelektualiais sugebėjimais pasaulio net ir abelną žmonijos istoriją kiton pusėn.

Antruoju kalbėtoju buvo drg. Ruthenbergas. Jau aš jį daugel kartų girdėjau kalbant, bet šiuom kartu jisai, regis, pasakė vieną iš puikiausių prakalbų. Jisai irgi kalbėjo daugiausiai apie velionį Leniną, bet tik kaip apie darbininkų draugą, kaip apie komunistą. Pasirodžius kalbėtoju publikai sveikino jį 5 minutes griausmingu delnų plojimu, gi užbaigus kalbėti dar labiau. Neteko matyt, kad publiką kitą bent butų taip entuziastingai pasveikinus.

Lietuviai atskiro paminėjimo nesurengė. Rusai turėjo, regis, tris vakarus.

Mūsų parengimai.

ADP.LS. 8 kp. bendrai su ALDDL. 52 kp. ir LMPS. 17 kp. pastaruojū laiku turėjo keletą parengimų, kurie visais atžvilgiais pavyko labai gerai. ALP. Meno Sąjungos 4 kp atvaizdino joms neseniai iš Lietuvos gautą ilgą komediją "Lapkus" ir "Komediją Statinėj". Lošėjams savo užduotis pavyko atlikti labai sekmingai. Publikai, teko iš daugelio girdėti, užvis labiausiai patiko scenos naturalizmas. Nors tas reikalauja daug darbo ir niekeno nepadengiamų išlaidų, bet publikos "ačiū", regis reiškia lošėjams užvis daugiausiai. ALP. Meno S. 4kp., matyt nejuokais susirupino pastatymu didelių veikalų. Kas labai pagirtina, kad tuomi rupinas rimtai, jausdami atsakingais ne vien prieš pačius vakarų rengėjus, bet ir prieš pačią publiką. Detroito tas yra nauju apsireikškimu, todėl ir paminim spaudoj.

Toji pat ALP.Meno S. 4 kp. šiomis dinomis išpildė programą dar vienam virš minėtų 3-jų kuopų bendram parengimui. Šiuom kart statė scenoj jau rimtą ir gana sunkų veikalą "Pavogtas Kudikis". Ir reikia pripažinti teisybę, kad apart kelių mažos vertės

turkumų, kaip tai suvėlavimas aktoriaus į laiką išeiti ant scenos, lošimas padarė gilaus įspūdžio publikoj. Teko kalbėtis su keletu ypatų, kuriems retai kas patinka, ypatingai lietuvių scenoj, vienok šiuom kartu ir jie tapo patenkintais, ir daugelis, kurie kritiškai prate žiūrėti į mus darbininkų sceną, stebėjosi, kad mes galėjome taip grynai, be jokių mikčiojimų perduoti turinį "Pavogtas Kudikis".

Lošėjai po užbaigai susilaukė 4 min. entuziastingą delnų plojimą skaitlingoj publikoj, (kas Detroito irgi man dar neteko pasitebėti) pasijuto taip drašų, kad tuoj pradėjo šnabzdėti apie pastatymą prie pirmos progos net... operetės! Labai galima, kad publika toseniai laukia, tik jai nėra galimybių kol kas tą geismą išreikšti. Girdėjau, kad neseniai suorganizuotas "Aido" Choras, kuris dabar Detroito yra vienas iš didžiausių chorų, pats man tą operetę pastatyt. Lauksim...

"Žmogžudžiai" scenoj.

Detroito jau daugel kartų buvo tartasi, kalbėta apie pastatymą scenoj tokio veikalų, kuris nušviestų suprantamoj formoj, be aukštų, dirbtinų žodžių tikrąjį gyvenimą, padėtį darbininko mūsų diensoje. Maždaug tinkamų veikalų daug gauta, bet juose vis rasdavosi žymių trukumų: ar tai jame veikia keletas priešingų darbininkų klasei elementų, kurie padeda pati veikalui skoni, ar tai veikiančios ypatos "perdaug dirbtinos" ir tt.

Pagaliaus tapo sučiuptas naujas Lietuvoj išleistas veikalas "Žmogžudžiai", 5 aktų melodrama. Veikalas pats savaimi yra grynai kopija, ir, reikia pripažinti, labai pavykusi. Lietuvos žemdirbių kasdieninio gyvenimo. Jame nė per juodymą nago nesimato mažiausio "dirbtinumo", viskas paprasta, viskas labai nuogiai parodo Lietuvos kaimiečio bakūželę su jos vargais, asaromis...

Tai tikrai geras veikalas, juo labiau, kad jame ima dalyvumą ir choras ir duetai merginų dainuojančių ruty darželyj ir solo kartu su kaimo merginų bei vaikinių dainomis, šokiais ir tt.

Yra vilties, kad nė vienas Detroito lietuvių nepatingės pamatyti tą veikalą. Jau suorganizuotos geriausios lošėjų patyrusių tame darbe spēkos. Vakaras kaip matyt bus vienu iš triukšmingiausių. Jį rengia bendromis spēkomis net 3 kuopos: ADP.LS. 8 kp., LMPS 17 kp. ir ALDDL. 52 kp. Lošimą atliks jau pasižymėjusi savo gabumais ALP. Meno Sąjungos 4 kuopa.

Nepamirškite svetainės: House of the Masses.

"Žmogžudžiai" bus vaidinama kovo 30 dieną. Pradžia punktualiai nuo 5:30 val. vakare.

Baltrušaičio parapijonų vargai.

Iki pastarųjų dienų blėdes, kurią daro darbininkų organizuotam judėjimui keli "apaštalai" po vardu "ADAD", visuomenei mažai buvo žinoma; jiems sunku buvo atskirti, juo labiau, kad ALDDL. 52 kuopoj visi skaitosi lygiais nariais. Bet laikui bėgant tapo ir tas atsiekta. Šiandien jau nerasi Detroito tokios sąžinė besivaduojančios ypatos, kuri nežinoty, kad tie vadinami "ekstriniai" yra ne kas daugiau, kaip tik ardytojai organizuoto darbininkų judėjimo. Tą mato kiekviename ALDDL. 52 kp susirinkime, tą aiškiausia įliudijo devynios galybės kitų darbų, kuriuos čia stoka vietos išskaituoti. Jie pašaliniamis sakosi, kad esą "komunistai", bet tuom pačiu kartu jų lyderukai, vadovaujant tulam ex-šnipeliui, per daugelį kartų viešai yra pasakė, kad Trockis ir Leninas yra tik žulikai, žydai, sukčiai ir tt., kad reikia išgelbėti Rusiją iš žydų nagų ir tt. Keletas gerai pavykusių prakalbų, ypatingai drg. Pruseikos, kuoiškiausiai tai nušvietė, ir visos drosnės Detroito lietuvių elementas pradeda pamažu nuo jų šalintis. Nors kytrumo delei jie daro parengimus po įvairiais vardais, kaip tai varde "ADAD.", "Dramos Draugijos" bei "Ateities" choro, bet kadangi šiandien jau paaiškėjo, kad visi tų parengimų pinigai eina prieškomunistiniam darbui, publika jau ir parengimus tingiai lanko. Žinoma, jie visą bėdą verčia ant "centristų", tai yra darbiečių. Bet kam nes kalti, kad publika nusprendė daugiau neremti kontr-revoliucionierių izdo?

Už vis didžiausį smugį baltrušaitiniai aplaikė, kuomet valdyba pagarsėjusio "House of the Masses" jiems pranešė, kad su 17 vasario d. einamų metų jie iš minimo namo "išsimufintų". Tuli iš jų net apsiverkė... Biednas ex-šnipas (jų eilėse skaitosi labai garbingu vadu) sako per keturias dienas del tos išgasties apart šalto vandenio nieko "neuživojo".

Mat jie iki šiol naudojosi namo "House of the Masses" populieriškumu, kaip radikalų centru, ir tenais laikydavo savo mitingus, susirinkimus, balius, teatrų, kokusus, ir viską, kas tik jiems norėdavosi. Pašaliniamis buvo sunku tuomet pertikrint, kad jie yra ne kas daugiau, kaip tik darbininkų maskuoti priešai. "Tas netiesa, —atsakydavo, —nes tuomet jiems neleistu daryti pilną darbininkų namo House of the Masses". Ir publika buvo sunku pertikrint. Bet pagaliamis tie jų neva "darbininkiški" darbai pasiekė ausis ir kitų tautų. To namo valdyba, dažinąs, kas per niekšai yra tie baltrušaitukai, parodė duris. Gerai padaryta. Lai eina ten, kame pinigaujasi jų broliai grigaitukai ir visas "Keleivio" agenturos šnipų abazas!

Draskyti darbinikiškas organizacijas jie pasiryžę ne juokais. Andai laike ALDDL. 52 kp. susirinkimo gal ir visai trezvas budamas (tikrinti negaliu) Mis. pasakė, kad jie laikysią atskirą kuopos susirinkimą. Gerai, kad bent atvirai pasisako, kaip jie gero linki ALDDL. Kuopa žinos, ką su tokiomis elementais padaryti. Jie taip pat žada iš vienos LMPS. 17 kp padaryti dvi. Paziurėsime.

"V." Koresp.

THOMAS, W. VA.

Ką daro Lewisio mašina, kad savo siekimu praveisti. Kaip jau daug kartų buvo rašyta laikraščiuose, šiame distrikte angliakasiai streikavo per 20 mėnesių. Streikas likosi atšauktas lapkričio 22 d. Streiką atšaukė p. Lewisio mašina—parduodama darbininkų reikalus anglies baronams. Tai padaryta tuo tikslu, kad savo išdavišką politiką praveisti nacionalinė angliakasių unijos konvecijoje. Mat, unijos biurokratai gerai žinojo, kad jeigu streikas užsitęs ligi konvecijos, tai streikieriai patys iš savo tarpo išrinktys delegatus ir, gali but, progresyvius žmones. Galima drąsiai tvirtinti, kad 16 distrikte didelis nuošimtis angliakasių yra progresyvūs ar jų rėmėjai. Juk visiems žinoma, kad Lewisio mašinai ištikimi jau senai dirbo — taigi streiką laužė. Kovos lauke pasiliko, kaip patys kompanijos agentai sakydavo, "bunch of outlaws", vadinamas, progresyvi. Tuo būdu Lewisio mašina nusimainė, kad šitie žmonės išsirikins tokius delegatus, kurie už darbininkų reikalus kovoja. Taigi padaryta taip, kad tų žmonių nepileisti, kad konvecijoje galėtų dalyvauti tik "ištikimieji". Savo siekimus ta mašina pilnai pravedė. Kiek man žinoma, iš 16 distrikto buvo pasiųsta 7 delegatai (jeigu ne daugiau), kurie nuvaziavę už darbininkų sunkiai uždirbtus pinigus nachališkiausiai būdu Lewisio mašiną gynė. Tai buvo Lewisio nusipirkti delegatai! Tai yra faktas. Iš Thomas buvo vienas toks delegatas, kurį nieks neįgaliojo. Tik paskui sužinojome, kad tas ponas nuvyko. Bet tai nelegališkai, kadangi streikas tapo atšauktas lapkričio 22 d. ir lokalai ir kuopos likosi paleistos, kai po sulikviduotos —susirinkimų nelaikyta daugiau kaip per pusantro mėnesio. Taigi, konstitucijos prisilaikant, delegato siųsti buvo negalima. Dabar nežinome, kas tam ponui ar ponams įgaliojimus davė? Veikiausiai pasilikusieji be armijos pono Lewisio generolai.

Tai matote kam reikalinga ir kaip veikia reakcininko Lewisio mašina. —Angliakasių Draugas.

BELOIT, WIS.

Vasario 3 d. vietinė ALDDL. 186 kp., savo mėnesiniame susirinkime, nutarė Lietuvos politiniams kaliniams parinkti aukų einant per stubas, apgyventas lietuviais. To dalyko delei buvo išrinktas komitetas iš šių draugų: P. Venskunas ir J. Gajauskas, kurie vasario 10 d. ir atliko tą darbą. Iš surašo pravardžių aukotojų pasirodo, kad lietuviai, kurie labiau pasiturinčiai gyvena, turi įsigyje nuosavą namą, automobilį ar saliuoną, tie nieko neaukojo. Vieni jų sakė: mes esam aukavę del lietuvių nukentėjusių nuo karo Lietuvoje, del "varpo", pirmok "šėrus", Lietuvos "bonus" ir kaip dabar matom, tuos mūsų pinigų margis nusiuneš ant uodegos". Gi kiti sakė, kad jie pinigų nemėtą uždyką. Čia visiem žinomas saliuoncikas - "munšainierius" F. P., kad a komitetas jo paparašė aukų, tai stačiai pasakė, kad jis veltui pinigų nemėtąs. Mat jisai myli tik tokius, kurie jo karčiamoj prageria savo pinigus. Aukavo tik skurdžiai darbininkai: A. Andriulaitis, P. Venskunas po dolerį. J. Gerlikas, P. Vasiliauskas, M. Kavaliauskas, A. Sungaila, A. Radeckas, Maksimas Yvanovas, F. Matukaitis, J. Gerlikas ir J. Vičiūnas po 50 c. Kurie smulkiomis aukavo, tų vardų nepamenu. Del Lietuvos politikų kalinių suaukota \$10.35. Aukotojams reiškiu gily man padėkos žodj. Gero darbo atlikto jausmas jums, aukotojai, suteiks jūsų širdžiai ir profui malonumą ir tyrą saldybę.

Meldžiu "Vilnies" šias aukas priduoti Liet. politikalių gelbėjimo komitetui. (Pinigai pasiųsti pagal nurodymą. "V." Red.). Vaivadietis.

CHESTERIO NAUJIE-NOS.

Chesterio naujienos tokios: dabartiniu laiku darbų sumazėjo. Daugelyje dirbtuvių dirbama po dvi dieni savaitėj. Kitose kadir dirba, bet darbininkai ten labai yra spaudžiami. Del maziausio nusizengimo vejama iš dirbtuvės.

Į Chesterį labai daug naujų darbininkų atvažiuoja darbo jėskoti. Bet naujai atvažiavusieji darbas čionai gauti yra sunku. Žmogus čia atvažiavęs greičiau papuola į tokias vietas, kuriose paskutinius savo pinigus praleidžia ir, tuo būdu, priverstas gryžti iš kur atkeliaęs. Su vienu man teko kalbėti. Žmogus labai skundėsi. Sako, kad kuomet jis atvažiavo, jį pasigavo Chesterio "munšainieriai" ir visus pinigus išviliojo, o paskui išmetė ant gatvės.

Tokiems patartina nevažiuoti. Jeigu kas važiuoja, tai vietoje tų skystimėlio ragautojų mylėtum matyt atvažiavusius gerus žmones, apšvietos mėgėjus. —A. Lipšius.

BIZNIERIAI GARSINKITĖS VILNYJ!

LITTLE SPINOGRAPHS

Žmonės kreipiasi visuomet prie tekančios saulės, nes besileidžianti saulė tuojau dingsta.

Žmonės kreipiasi prie Chiropractic todėl, kad jis yra "tekanti saulė sveikatos". Chiropractic pataliso žmogaus sveikatą kuomet kiti gydymo metodai negali padaryti.

DR. J. M. FINSLAW
Chiropractor
1645 W. 47th St., Chicago, Ill.
Valandos nuo 2 iki 5 ir nuo 6:30 iki 8. Nedėlioj 10 iki 12.

Norintieji pirkti GERĄ Player Pijaną, ateikite į Budriko krautuve ir pamatykite GULBRANSEN registruojantį pianą. Geresnio ir gražesnio tono už kitus pianus. Gwarantuotas. Kaina 25% pigesnė, negu kitur. Didelis pasirinkimas lietuviškų rekordų ir pianui rolių.

JOS. F. BUDRIK
3343 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Geresnei Lenino Atminčiai Pasipirkite Jo Paveikslą

Ant geros šlipuotos popieros, dviem spalvom, su gražiais artistiškais apvadais 8x11 did., kaina 25c. Kuopoms, imančioms daugiau del pardavinėjimo kaina bus tik 15c.

Didelio formato 14x17, dviem spalvom, tinkamas knygynuose, skaityklose ir šiaip svetainėse ir gyvenamuose kambariuose. Kaina su prisiuntimu tik 65c.

"VILNIS"
2513 So. Halsted St., Csicago, Ill.

